بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓު

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 193 ތާރީޚު: 23 މުޙައްރަމް 1445 – 10 އޮގަސްޓު 2023 ބުރާސްފަތި

ޤަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-142

ފަޅުރަށްރަށް ވަރުވާއަށް ލިބިދިނުމާއި، މަސްވެރިކަމާއި ދަނޑުވެރިކަމުގެ ބޭނުމަށް ކުއްޔަށް ދޫކުރުމާބެހޭ ޤަވާއިދު

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އޮފީސް
ބޮޑުތަކުރުފާނުމަގު
މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ

ފޯން: 3336211
މޮބައިލް: 7242885
ވެބްސައިޓް: www·gazette·gov·mv

- ޤަވާއިދުތަކާއި އުސޫލުތައް ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރުމަށް އެދި ފޮނުއްވާނީ legalaffairs@po·gov·mv އަށެވެ.

بسم الله الرحمن الرحيم

މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިޝަރީޒް، މެރިން ރިސޯސަސް އެންޑް އެގްރިކަލްޗަރ

މާލެ،

ދިވެހިރާއްޖެ.

ފަޅުރަށްރަށް ވަރުވާއަށް ލިބިދިނުމާއި، މަސްވެރިކަމާއި ދަނޑުވެރިކަމުގެ ބޭނުމަށް ކުއްޔަށް ދޫކުރުމުގެ ގަވާއިދު

އެއްވަނަ ބާބު

އިބްތިދާއީ މާއްދާތައް

ތަޢާރުފާއި ނަން

1. (ހ) މި ގަވާއިދަކީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 20/98 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފަޅުރަށްރަށާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އިން ބާރު ލިބިގެން ހަދައިފައިވާ ގަވާއިދެކެވެ.

(ށ) މި ގަވާއިދަށް ކިޔާނީ، "ފަޅުރަށްރަށް ވަރުވާއަށް ލިބިދިނުމާއި، މަސްވެރިކަމާއި ދަނޑުވެރިކަމުގެ ބޭނުމަށް ފަޅުރަށްރަށް ކުއްޔަށް ދޫކުރުމުގެ ގަވާއިދު" އެވެ.

މަޤްޞަދު

2. މި ގަވާއިދުގެ ބޭނުމަކީ، އަންނަނިވި މަޤްޞަދުތައް ހާސިލުކުރުމެވެ.

(ހ) ޤާނޫނުގެ 2 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަޅުރަށްރަށް ވަރުވާއަށް ލިބިދިނުމާއި، މަސްވެރިކަމާއި ދަނޑުވެރިކަމުގެ ބޭނުމަށް ފަޅުރަށްރަށް ކުއްޔަށް ދިނުމުގައި އަމަލުކުރާނެ އުސޫލުތަކާއި އިޖުރާއާތުތައް ކަނޑައެޅުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުތަކާއި އިޖުރާއާތުތަކުގެ ދަށުން ފަޅުރަށްރަށް ވަރުވާއަށް ލިބިދިނުން ނުވަތަ ފަޅުރަށްރަށް ކުއްޔަށްދިނުމުގައި ދައުލަތަށާއި ރައްޔިތުންނަށް މަންފާ ލިބޭނެގޮތަށް ކަންތައްތައްކުރުމާއި، ދެފަރާތުގެ ޙައްޤަށް، އިންސާފުވެރި ހަމަހަމަކަމާއެކު ކަންކަން އިންތިޒާމުކުރުން.

(ށ) ފަޔަރފައިޓަރުން ވަޒީފާއަށް ލިބިދޭނީ ނުވަތަ ފަޔަރފައިޓަރުން ކުރިއަށްދާނީ ރަށުގެ ދުރުގައި ވެސް ހިމާޔަތްކޮށް ރައްކާތެރިކުރުމަށް އިސްކަންދޭ ފަރާތްތަކުން ތަޖުރިބާކުރުން.

ދެވަނަ ބާބު

ފަޔަރފައިޓަރުން ވަޒީފާއަށް ލިބިދިނުމާއި ވަކިކުރުން

ފަޔަރފައިޓަރުން ވަޒީފާއަށް ލިބިދިނުމަށް އެދި ހުށަހެޅުން

3. ފަޔަރފައިޓަރުން ވަޒީފާއަށް ލިބިދިނުމަށް އެދި ހުށަހަޅާނީ، މި ގަވާއިދުގެ 35 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިންނެވެ.

ފަޔަރމަން ވަޒީފާއަށް ލިބިދިނުން

4. (ހ) ފަޔަރމަނުން ވަޒީފާއަށް ލިބިދޭއިރު، އާންމުކޮށް އިޢުލާނުކޮށް، ފަޔަރމަން ވަޒީފާއަށް ލިބިދިނުމަށް ގެންގުޅެން ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކުން ހުށަހެޅުންތައް ބެލުމަށްފަހު، އިޢުލާނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޝަރުޠު ހަމަވާ ކެންޑިޑޭޓުން ތެރެއިން، އެންމެ ރަނގަޅު ހުށަހެޅުމެއް ހުށަހަޅާ ފަރާތަކަށެވެ.

(ށ) ފަޔަރފައިޓަރުން ވަޒީފާއަށް ދޫކުރުމަށް އިޢުލާނުކުރުމުން، އެކަމަށް އެދި އެންމެ ފަރާތަކުން ހުށަހަޅައިފިނަމަ، އެ ހުށަހެޅުމެއްގެ ގޮތުގައި ދެފުށްފެންނަނަމަ، އަދި ސަރުކާރުގެ ހުށަހެޅުމެއްކަމަށް ވަޒީފާއަށް ނިސްބަތްވާ ޝަރުޠުތައް ހަމަވާނަމަ، އެ ފަރާތަކަށް ވަޒީފާ ލިބިދިނުމުގެ އިޚްތިޔާރު މިނިސްޓްރީއަށް ނުވަތަ ކައުންސިލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ނ) ފަޔަރމަނުން ވަޒީފާއަށް ލިބިދޭނީ، މިނިސްޓްރީއާ ނުވަތަ ކައުންސިލާ، އެ ފަޔަރމަނުން ވަޒީފާއަށް ލިބިގެން ގެންގުޅުމަށް ހުށަހަޅާ ފަރާތްތަކާ ވެވޭ ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމެއްގެ ދަށުންނެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެއްބަސްވުމުގައި، އަންނަނިވި ބައިތައް ކަނޑައެޅުން ވެސް ހިމެނެންވާނެއެވެ.

(1) އެއްބަސްވުމުގައި ހިމެނޭ ދެ ފަރާތުގެ ނަމާއި، އެޑްރެހާއި، ދިވެހި ރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑު ނަންބަރާއި، ވަޒީފާއަށް ލިބިދިނުމަށް ގެންގުޅެން ބޭނުންވާ ފަރާތަކީ ކުންފުންޏެއް ނުވަތަ ޕާޓްނަރޝިޕެއް، ނުވަތަ ކޯޕަރޭޓިވް ސޮސައިޓީއެއް ނަމަ އެ ފަރާތުގެ ރަޖިސްޓަރީ ނަންބަރާއި، ގުޅޭނެ ފޯނު ނަންބަރު؛

(2) ވަރުވާއަށް ލިބުނު ރަށުގެ މައުލޫމާތު؛

(3) އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތު؛

(4) ވަރުވާގެ މިންވަރާއި، ވަރުވާ ދައްކާނެ ގޮތް؛

(5) އެއްބަސްވުމުގެ ބައިވެރިންގެ ޒިންމާތަކާއި އިލްތިޒާމުތައް؛

(6) ޤާނޫނު ނުވަތަ ގަވާއިދާ އެއްގޮތަށް އަމަލުކުރުމާއި، އެއާ ޚިލާފުވުމާ ގުޅިގެން އަމަލުކުރާނެ ގޮތް؛

(7) އެއްބަސްވުމުގެ މާއްދާއަކާ ޚިލާފުވެއްޖެނަމަ އަމަލުކުރާނެ ގޮތް؛

(8) އެއްބަސްވުމުގައި ނެތްކަމެއް ދިމާވެއްޖެނަމަ އަމަލުކުރާނެ ގޮތް؛

(9) އެއްބަސްވުމާ ގުޅިގެން މުއާމަލާތު ކުރާނެ ގޮތް؛

(10) އެއްބަސްވުން ބާޠިލުކުރާނެ ގޮތް.

ފުރަތަން ވަރުވާއަށް ލިބޭނެ މުއްދަތު

5. (ހ) މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ފުރަތަމަ ފަހަރަށް ވަރުވާއަށް ލިބޭނެ އެންމެ ދިގު މުއްދަތަކީ 10 (ދިހައެއް) އަހަރުދުވަހެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ 10 (ދިހައެއް) އަހަރުދުވަހުގެ މުއްދަތު ހަމަވުމުން، ވަރުވާއަށް ލިބިފައިވާ ރަށަކާ ގުޅޭ އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތު އިތުރުކޮށް ނުދެވޭނެއެވެ.

ވަރުވާ ކަނޑައެޅުން

6. (ހ) ފުރަތަންތަނުގެ ވަރުވާގެ އެންމެ ދަށް މިންވަރަކީ، ރަށުގެ ބިމުގެ އަކަފޫޓަކަށް އަހަރަކަށް 05/- (ފަހެއް) ލާރިގެ ނިސްބަތުން، ރަށުގެ ބިމުގެ ބޮޑުމިނުން ޖެހޭ ފައިސާގެ މިންވަރެވެ.

(ށ) ވަރުވާއަށް ލިބިދިފައިވާ ފުރަތަނުގެ ފުރަތަމަ ބަދަލުގައި އާބާދީ ލިބޭ އިމާރާތް އެއްވެސް މަސައްކަތްތަކެއް ކުރިއަށް ނުވަތަ އެ ފަރުގެ ސަރަހައްދު އާބާދީ ލިބޭ މަސައްކަތްތަކަށް ބޭނުންކުރާ ބިމަށް، ރަށުގެ ފަރުގެ ސަރަހައްދުން ބޭނުންކުރާ ކޮންމެ އަކަފޫޓަކަށް އަހަރަކަށް 05/- (ފަހެއް) ލާރިގެ ނިސްބަތުން، ވަރުވާ ނަގަންވާނެއެވެ.

ވަރުވާއަށް ލިއްވައިފައިވާ ފަރާތުގެ ޒިންމާތައް

7. (ހ) ފުރަތަނަކަށް ވަރުވާއަށް ލިބިގަތުމަށްފަހު ގަރާރުން ޤާނޫނާއި ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިންނާއި، ދެ ފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ވެފައިވާ ވަރުވާގެ އެއްބަސްވުމާ

އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތިން ދިރިއުޅުއްވާ ތަނުގެ ވަރުވާ އަހަރުން ދައްކައި، ރަށުގައި ރުއްގަސް އިންދައި، އެ ރަށް ދިރުވައި އާލާކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) ފަޅުރަށްރަށް ވަރުވާއަށް ދިރިއުޅުއްވައިގެން ގެންގުޅޭ ފަރާތުން ރަށަށް ގެއްލުމެއް ލިބޭނަ ނުދީ، ރަށް ބެލެހެއްޓުމުގެ އިންތިޒާމު ހަމަޖެއްސަންވާނެއެވެ. އަދި ރަށް ބަލަހައްޓާ މީހުން ރަށުގައި ބައިތުލްމާލުން އުކަލިގެންވާ ތަކެތި ރަށުގައި ހިފަހައްޓަންވާނެއެވެ. މިފަދައިން ތަކެތި ގެއްލުމުގައި މިނިސްޓްރީއަށް ނުވަތަ ވަރުވާއަށް ދިރިއުޅުން ކައުންސިލަށް ތަކެއް ޖަވާބުދާރީވާން ހުށަހަޅައި، ފަޅުރަށް ވަރުވާއަށް ދިރިއުޅުން ފަރާތުގެ ހުއްދަ ދިރުމުން ކެންސަލްކުރެވޭނެއެވެ.

8. ވަރުވާ ދެއްކުން (ހ) ވަރުވާއަށް ދީފައިވާ ފަޅުރުގެ ވަރުވާ ދައްކަންވާނީ، 4 (ހަތަރެއް) ކުއާޓަރަކަށް ބަހައިލައިގެންނެވެ. އެގޮތުން ކޮންމެ ކުއާޓަރެއް ފެށުމުގެ ކުރިން، އެ ކުއާޓަރެއްގެ ޕޭމަންޓް ދައްކައި ހަމަޖެއްސުމަށްކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) ވަރުވާއަށް ރަށް ދިރިއުޅުއްވުމުގެ އެއްބަސްވުމުގައި ސޮއިކުރުމަށްފަހު، އެންމެ ފުރަތަމަ ކުއާޓަރުގައި ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާ، އެއްބަސްވުމުގައި ސޮއިކުރާތާ 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ދައްކަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެބުނާ ބާރުތައް ފުރިހަމަ ނުކުރެވިއްޖެނަމަ، އަހަރަކަށް ވަރުވާއަށް ދައްކަންޖެހޭ އަދަދު އެކު އެއްފަހަރާ ދެއްކުން، މި ގަވާއިދު މަނާކޮށް ނުކުރެއެވެ.

9. ވަރުވާއަށް ދިރިއުޅުއްވާ ފަޅުރަށުގައި މަސައްކަތް ކުރުން (ހ) ވަރުވާއަށް ދިރިއުޅުއްވާ ފަޅުރަށްގައި، މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބާރުތާރީޚުވާ ގޮތުގެ މަސައްކަތްތަކަށް ފިޔަވައި، އާބާދީ ދިގުކޮށް އެއްވެސް މަސައްކަތެއް ކުރަންވާނީ، އެ މަސައްކަތެއް ކުރުމަށް އެދި، މިނިސްޓްރީއަށް ނުވަތަ ވަރުވާއަށް ދިރިއުޅުން ކައުންސިލަށް ދިރުމުން ހުށަހަޅައި، މިނިސްޓްރީގެ ނުވަތަ އެ ކައުންސިލްގެ ހުއްދަ ދިރުމުން ލިބުމަށްފަހުގައެވެ.

(ށ) ވަރުވާއަށް ދިރިއުޅުއްވާ ފަޅުރަށްރަށުގައި އާދައިގެ ހުއްދަ އަންނަނިވި މަސައްކަތްތައް، މިނިސްޓްރީގެ ނުވަތަ ކައުންސިލްގެ ހުއްދައަކާ ނުލައި ކުރެވިދާނެއެވެ.

(1) ރަށުގައި ރުއްގަސް ދިޔާ ބަލަހައްޓާ ބަގީޗާ ބެހެއްޓުން. މިގޮތުން ކާށިގަހުގެ، ކުރުނބާގަހުގެ، ހިކި ފަތްގަހުގެ، ރުކުގަސް ފަދަ ބަގީޗާ ބެހެއްޓެވޭނެއެވެ؛

(2) ރަށުގެ ވެއްޓަށް ގެއްލުން ނުލިބޭނެހެން ކުދިރުކުގެ ނާސަރީއެއް ޤާއިމުކުރުން. މިފަދަ ކަމަކަށް ރަށުން އެއްވެސް ރުކެއް ނުވަތަ ބޮޑު ގަހެއް ކަނޑައިގެން ނުވާނެއެވެ؛

(3) ރަށުގެ ވެއްޓަށް ގެއްލުން ނުލިބޭނެހެން، ކުރު މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި ހެދި ބާވާ ބާވަތުގެ ތަރުކާރީއާއި މޭވާ ހައްދުން؛

(4) ރަށުގައިވާ ބޮޑެތި ރުއްގަސް ނުކަނޑައި، އިތުރަށް ރުއްގަސް އިންދުން ޖާގަ އޮތްނަމަ، އެ ޖާގައިގައި ރުކާއި، ބަނބުކެޔޮގަސް ފަދަ، ދިގު މުއްދަތަކުން ހެދިބާވާ ބާވަތުގެ ގަސް އިންދައި، އެ ގަސްތަކުން އިތުރު އާމްދަނީ ހޯދުން؛

(5) ރަށުގައިވާ ގަސްގަހާގެހިން ލިބޭ އުފެއްދުން ތަފާތު ވައްތަރުގެ ތަކެތި (ކެއުމަށް ބޭނުންކުރެވޭ ގޮތަށް ބޭސްފަރުވާއަށް ބޭނުންކުރެވޭ ތަކެތި) ވެއްޓަށް ގެއްލުން ނުލިބޭގޮތަށް، ބޭނުންކުރުމާއި ވިއްކުން. މިގޮތުން، ކަނޑުފަތި، އަރިވަކާއި، ކުއްޔަށް ބޭނުންކުރުން؛

(6) ރަށުތެރެއަށް ދޫކުރެވޭނެ ކުކުޅާއި އަސްދޫނި ފަދަ ތަކެތި ގެންގުޅުމުގެ މަސައްކަތްކުރުން. މި މަސައްކަތަށް ރަށުން ގަސްކަނޑައި، ބިން ސާފުކުރެވޭނެ، ހިލާކޮށްފައިވާ ބިމީ އަޅައި ހެދުމަކީ މަނާކަމެކެވެ؛

(7) ރަށުގެ ފަޅަށް ނުވަތަ ގޮނޑުދޮށަށް އެއްވެސް ގެއްލުމެއް ނުލިބޭނެހެން، ރަށުގެ ފަޅުން، ޤާނޫނު ނަންބަރު 14/2019 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ މަސްވެރިކަމުގެ ޤާނޫނު) އާ ޚިލާފުނުވާ ގޮތުގެ މަތިން މަސް ހިފުން ނުވަތަ ގޮނޑުދޮށް ބޭނުންކުރުން. މިކަމުގައި ފަޅާއި ގޮނޑުދޮށް ބޭނުންކުރަންވާނީ، ދޫނި ޖައްސާ ނުވަތަ ވެލާ އަރާ ނުވަތަ ވެލާ ބިސް އަޅާ ސަރަހައްދުތަކަށް ގެއްލުމެއް ނުވާނެ ގޮތުގެ މަތިންނެވެ.

ވަރުވާއަށް ލިބިދީފައިވާ ފަޅުރަށް ދެވަނަ ފަރާތަކަށް ލިބިދިނުން ނުވަތަ ކުއްޔަށް ދިނުމާއި ވަރުވާގެ އެއްބަސްވުމުގެ ޙައްޤުތަކާ އިލްތިޒާމުތައް އެހެން ފަރާތަކަށް ބަދަލުކުރުން

10. (ހ) އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ވަރުވާއަށް ލިބިދީފައިވާ ފަޅުރަށް، އެ ރަށެއް ހިފަހައްޓައިގެން އޭގެ ފަރާތުން އެހެން ފަރާތަކަށް ލިބިދިނުމާއި، ކުއްޔަށް ދިނުމާއި، އެ ރަށް ބެލެހެއްޓުމުގެ ޒިންމާ އެހެން ފަރާތަކަށް ހަވާލުކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ އިތުރުން، ވަގުތާއަށް ޙާޟިރުވުމުގެން އުޒުރު ފަރާތަކުން، ވަގުތުގެ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ވިޔަފާރިވާ އެއްވެސް ބަހެއްގައި ނުވަތަ ވަގުތާއަށް ޙާޟިރުވުމުގެން އުޒުރު ފާރިތުން އަދާކުރަންޖެހޭ އެއްވެސް އިތުރުވާގޮތް އެނގެން ފާރިތަކަށް ބަދަލެއް ނުކުރެވޭނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައި އެނގެން ބަޔާންކުރެވިފައި އޮތް ނަގަދުވެސް، ވަގުތާއަށް ޙާޟިރުވުމާ ފަށަރަށް ޙާޟިރުވުމުގެން އުޒުރު ފާރިތުން، އެ ބަޔަކު ބަދަލުކުރުމުގެ ބޭނުންގަތި، އެ ފާރިތުގެ މުއައްސަސާއިން، އެ ބަޔަކުގެ ބިލްއިބަޔާނުގެ ތެރެއިން އެ ބަޔަ ބަދަލުކުރުމުގެ ކަނޑައެޅުމަށް، މި ގަވާއިދު ހެޔޮކޮށް ނަގާށެވެ.

11\. (ހ) އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، ވަގުތަށްފަހުން ވަގުތާއަށް ޙާޟިރުވުމާ ފާރިތަކަށް 30 (ތިރީސް) މިނެޓުގެ ނަތީޖާއެއް ދިނުމަށްފަހު، ވަގުތާގެ އެއްބަސްވުން ބާތިލުކޮށް، ވަގުތާއަށް ޙާޟިރުވުމާ ބަޔަ ވަކިކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު މުއައްސަސާއަށް ނުވަތަ ކަމުނުސިޔަނު ލިބިގެންވެއެވެ. ވަގުތާއަށް ޙާޟިރުވުމާ ފާރިތަކުން ފަހުކޮށް ވަކިކުރުން

(1) ފޯނުން ނުވަތަ މި ގަވާއިދާ ނުވަތަ ވަގުތާގެ އެއްބަސްވުމާ، ފަހުބަޔަ ވަގުތާއަށް ޙާޟިރުވުމުގެން އުޒުރު ފާރިތުން ހުށަހަޅާ ނުވިކަމެއްވެސް، އެ ފަހުބަޔަކު ވަގުތާއަށް ޙާޟިރުވުމާ މުއްދަތާ ހަމަވުމުގެ ކުރިން، އެ ބަޔަކު ސަރުކާރުގެ ބާރުމަޝީ ނުވަތަ ކައުންސިލުގެ އެހެން ބާރުމަޝީ ނަގަންޖެހުން؛ ނުވަތަ

(2) ފޯނުން ނުވަތަ މި ގަވާއިދާ ނުވަތަ ވަގުތާގެ އެއްބަސްވުމާ، ފަހުބަޔަ ވަގުތާއަށް ޙާޟިރުވުމާ ގެންގުޅޭ ފާރިތުން ހިފެހެއްޓުން؛

(3) މި ގަވާއިދުގެ 50 ވަނަ މާއްދާގައި އެނގެން ގޮތަކަށް ބައްޕަކާރުކުރައި އާދޭ ނަގަދުވެސް، 2015 އެޕްރީލް 9 ވަނަ ދުވަހުގެ ކުރިން، ވަކި މުއްދަތަކަށް ކަނޑައަޅާފައި ވަގުތާއަށް ޕްރޮބޭޝަނާ ބަޔަބަޔަ، ވަގުތާއަށް ޕްރޮބޭޝަނާ ފާރިތުގެ ކާބައިން ވަކިކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު މުއައްސަސާއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ނުވަތަ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ނުވަތަ (3) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ފަހުބަޔަކު ވަގުތާއަށް ޙާޟިރުވުމާ ފާރިތުން އެ ބަޔަކު ވަކިކުރާ ހާލަތުގައި، އެ ބަޔަ ވަގުތާއަށް ހިފެހެއްޓުން ގެންގުޅޭ ފާރިތުން، އެ ބަޔާ ގުޅިގެން އެއްވެސް ބަދަލެއް ޕްރޮބޭޝަނާ ނުދެވޭނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި އެނގެން ބަޔާންކުރެވިފައި އޮތް ނަގަދުވެސް، ވަގުތާއަށް ޕްރޮބޭޝަނާ ބަޔަކު، މި ގަވާއިދުގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން

ވަކިކުރާނަމަ، ނުވަތަ (3) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ވަކިކުރާނަމަ، ވަރުވާގެ ގޮތުގައި ދައްކައިފައިވާ ފައިސާއިން، ހިނގާ އަހަރުގެ ބާކީ އޮންނަ ދުވަހަށްވާ ފައިސާ، ފަޅުރަށް ވަރުވާއަށް ލިބިފައިވާ ފަރާތަށް ރިފަންޑުކޮށްދޭންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ނުވަތަ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ނުވަތަ (3) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ފަޅުރަށް ވަކިކުރާ ހާލަތުގައި، އެ ރަށުގައި ހުރި ވަރުވާއަށް ދިނުމުން ގެންދިޔަ ފަރާތުގެ އަމިއްލަ އުފެއްދި މުދާ، ރަށް ވަކިކުރާ ދުވަހުން ފެށިގެން މަސައްކަތު 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ރަށުން ގެންދަންވާނެއެވެ. މި މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ނުގެންދާނަމަ، ރަށަށް ދޫކުރެވޭ ތަކެތި ބާވަތުގެ، އެއި ދައްކަތުގެ މުދާ ކަމުގައެވެ. އަދި މިފަދަ ނުއުފެއްދި މުދަލުގެ ބަދަލު، ވަރުވާއަށް ދިނުމުގެ ގެންދާ ފަރާތުން ދިނުން ނުދޭނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ނުވަތަ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ނުވަތަ (3) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ވަރުވާއަށް ދިނުމުގެ ފަޅުރަށް ވަކިކުރަން ޖެހިއްޖެ ހާލަތުގައި، ރަށުގެ ފަސްގަނޑު ދޫކުރަމުގައި އިސްތިޢުމާލު އެއްވެސް ތަކެއް ނުވަތަ ގަހެއް ކަނޑާލުމުގެ ނުވަތަ ނަގާލުމުގެ އިޚްތިޔާރެއް، ރަށް ވަރުވާއަށް ދިނުމުގެ ގެންދާ ފަރާތަށް ދިނެއް ނުވެއެވެ.

ބާބު ތިނެއް

މަސްވެރިކަމާއި ދަނޑުވެރިކަމުގެ ބޭނުމަށް ފަޅުރަށްރަށް ކުއްޔަށް ދިނުމާއި ވަކިކުރުން

ފަޅުރަށްރަށް ކުއްޔަށް ދޫކުރާނެ ގޮތް

12. (ހ) މަސްވެރިކަމާއި ދަނޑުވެރިކަމުގެ ބޭނުމަށް، ފަޅުރަށްރަށް ކުއްޔަށް ދޫކުރާނީ، ގާނޫނުގެ 11 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން، އަންނަނިވި ގޮތަށް ކަމަށްވާނެއެވެ.

(1) އާންމުކޮށް އިޢުލާންކުރުމުން، މި ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅައިފައިވާ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް، އެކަށީގެންވާ އެންމެ ރަނގަޅު ހުށަހެޅުމެއް ހުށަހަޅާ ފަރާތަކަށް ކުއްޔަށް ދިނުން؛

(2) ރަށުގައި ކުރަން ބޭނުންވާ ކަމަކާބެހޭ ތަފްސީލު ރިޕޯޓެއް، މި ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ހުށަހެޅުމުން، މި ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޝަރުޠުތަކާ ފުރިހަމަވާ ފަރާތަކަށް ކުއްޔަށް ދިނުން.

(ށ) މި ގަވާއިދުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަޅުރަށްތަކުގެ ތެރެއިން ރަށެއް، މަސްވެރިކަމާއި ދަނޑުވެރިކަމުގެ ބޭނުމަށް ކުއްޔަށް ރަށެއްގެ ގޮތުގައި

ކަނޑައަޅާނީ، އިކޮނޮމިކް ކައުންސިލުން ނިންމާ ގޮތެއްގެ މަތީން،
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއެވެ.

(ނ) މި ގަވާއިދުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައިވާ ފަދަ ރަށެއް، މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން މަސްވެރިކަމާއި ދަނޑުވެރިކަމުގެ ބޭނުމަށް ކުއްޔަށްދޫ ރަށެއްގެ ގޮތުގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކަނޑައަޅާ ހާލަތުގައި، ޤާނޫނުގެ 11 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައިވާ ޒޯނަށް އެ ފުރުޞަތު ހިމެނޭ ރަށު ކައުންސިލްގެ ނުވަތަ ސިޓީ ކައުންސިލްގެ އިޖުތިމާޢުން، އެ ރަށް ހިމެނޭ ސަރަޙައްދު އިޢުލާނުކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި ގަވާއިދުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފުރުޞަތުތަކުގެ ތެރެއިން ކުއްޔަށް ދިނުމަށް ކަނޑައަޅާ ރަށްރަށް، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން، މަސްވެރިކަމާއި ދަނޑުވެރިކަމުގެ ބޭނުމަށް ކުއްޔަށް ދިނުމަށް އާންމުކޮށް ކުރާ އިޢުލާނުގައި، އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމަނަންވާނެއެވެ.

(1) ކުއްޔަށް ދޫކުރާ ފަރާތުގައި ކުރެވޭނެ މަސްވެރިކަމާއި ދަނޑުވެރިކަމާ ގުޅުން ހުރި މަސައްކަތްތަކެއް؛

(2) އިޖާރާ ދެވިދާނެ މުއްދަތާ ޕްރޮޕޯޒަލް އިވެލުއޭޝަން މާކްސް ދޭނެ ކްރައިޓީރިއާ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ކުއްޔަށް ހިފުން ހުށަހަޅަންވާނީ، މި ގަވާއިދުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފުރުޞަތުތަކުގެ ތެރެއިން ކުއްޔަށް ދިނުމަށް ކަނޑައަޅައިފައިވާ ރަށަކަށެވެ.

ފުރުޞަތު ކުއްޔަށް ދޫކުރުމުގެ ޝަރުޠުތައް

13. (ހ) މި ގަވާއިދުގެ 12 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން މަސްވެރިކަމާއި ދަނޑުވެރިކަމުގެ ބޭނުމަށް ރަށް ކުއްޔަށް ހިފުން ހުށަހަޅާ ޕްރޮޕޯޒަލްތައް ރިޔާޢަތްކޮށް ފުރުޞަތު ކުއްޔަށް ދޭންވާނީ، ތިރީގައިވާ ޝަރުޠުތައް ފުރިހަމަވާނަމައެވެ.

(1) ރަށުގައި ކުރަން ހުށަހަޅާ ކަމަކީ، ރާއްޖެއަށް ފައިދާހުރި ކަމަކަށް ވުން، ނުވަތަ އެ ކަމަކީ ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ފައިދާހުރި ކަމަކަށް ވުން؛

(2) ރަށް ކުއްޔަށް ހިފުން އެދޭ ފަރާތަކީ، އެ ރަށުގައި ކުރަން ހުށަހަޅާ ކަމުގެ ކުރުމުގެ ޤާބިލުކަން ލިބިފައިވާ ފަރާތެއްކަމަށް ވުން؛

(3) ރަށް ކައުންސިލް ހިފަން އެދޭ ފަރާތަކީ، އެ ރަށެއްގައި ކުރަން ހުށަހަޅާ ކަމެއް ކުރުމަށް ބޭނުންވާ ފައިސާ ލިބޭނެ ފަރާތެއްކަމަށް ވުން؛

(4) ރަށުގައި ކުރަން ހުށަހަޅާ ކަމަކީ، އިޤްތިޞާދީގޮތުންނާއި އެ ނޫން ގޮތްގޮތުން ކުރިއެރުން ކަމެއްކަމަށް ވުން.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޝަރުޠުތަކުގެ އިތުރުން، އިތުރު ޝަރުޠުތަކެއް ކަނޑައަޅަން ބޭނުންނަމަ، އާންމުކޮށް ކުރާ އިޢުލާނެއްގެ ދަށުން އެފަދަ ޝަރުޠުތައް ކަނޑައެޅުމުގެ އިޚްތިޔާރު، ފަޅުރަށް ކައުންސިލުން ފަރާތަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

އިކުއިޒިޝަން ފީ ދެއްކުން

14. މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން މަސްވެރިކަމާއި ދަނޑުވެރިކަމުގެ ބޭނުމަށް ރަށް ކައުންސިލަށް ދޫކުރެވޭނީ، އިކުއިޒިޝަން ފީގެގޮތުގައި 5 (ފަހެއް) އަހަރުދުވަހުގެ ކުއްޔާ އެއްވަރުގެ އަދަދެއްގެ ފައިސާ ސަރުކާރަށް އެއްފަހަރާ ދެއްކުމުންނެވެ. މިގޮތުން އިކުއިޒިޝަން ފީގެގޮތުގައި ދައްކާ ފައިސާއަކީ ކުލީގެ ތެރޭގައި ނުހިމެނޭ އަދި އަނބުރާ ރައްދުކުރެވޭނެ ފައިސާއެއް ނޫނެވެ.

ފަޅުރަށް ކައުންސިލް ހިފުމަށް ހުށަހަޅާ ޕްރޮޕޯޒަލުގައި ހިމަނަންވާނެ ބައިތައް

15. މި ގަވާއިދުގެ 12 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން، މަސްވެރިކަމާއި ދަނޑުވެރިކަމުގެ ބޭނުމަށް ފަޅުރަށެއް ކައުންސިލް ހިފުން ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކުން ފަޅުރަށެއް ކައުންސިލް ހިފުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ތަފްސީލީ ޕްރޮޕޯޒަލް (ޕްރޮޕޯޒަލް) ގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމަނަންވާނެއެވެ.

(ހ) ރަށުގައި ކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ކަންކަން ނުވަތަ މަސައްކަތްތަކެއް.

(ށ) ކައުންސިލް ހިފަން ހުށަހަޅާ ރަށުގެ ބިމުގެ އަކަފޫޓަކުން ހުށަހަޅާ ކުލި. އަދި އެ ރަށުގެ ފަޅުގައި އާލާކުރި ލިބޭ މަސައްކަތެއް ކުރަން ހުށަހަޅާނަމަ، ފަޅުގެ އަކަފޫޓަކުން ހުށަހަޅާ ކުލި.

(ނ) އިންވެސްޓްމަންޓް ޕްލޭނާއި އިންވެސްޓްމަންޓް ޝެޑިއުލް.

(ރ) ކުރަން ހުށަހަޅާ މަސައްކަތްތަކުގެ ވޯކް ޕްލޭން.

(ބ) ކުރަން ހުށަހަޅާ މަސައްކަތްތަކުގެ ޕްރޮޖެކްޝަން ޕްލޭން.

(ޅ) ހިއުމަން ރިސޯސް ޕްލޭން.

(ކ) ރަށުގައި ކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ކަންކަމުގެ ނުވަތަ މަސައްކަތްތަކުގެ ބޭސިކް ޑިޒައިނާއި، އެ ކަންކަމަށް ދާނެ ޚަރަދާއި، ލިބޭނެ އާމްދަނީއާއި، ފައިދާ ހިމެނޭ

ފައިނޭންޝިއަލް ޕްރޮޓެކްޝަނާއި، އެކަމުގެ ބޭންކިންގ ޕްރޮޓެކްޝަނާއި،
ޑޭޓާ ޕްރޮޓެކްޝަން ރިޕޯޓް.

(ހ) މަސައްކަތް ކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ފަރާތުގެ ޝަނާޚްތު ކާޑު ކޮޕީ.

(ށ) ހުށަހަޅާ ކަންކަން ނުވަތަ މަސައްކަތްތަކުގައި ބަދަލުގައި ކުރުމުން ބަދަލު ވެއްޖެނަމަ ކުރުން އަސަރު، ކަމާބެހޭ ސަރުކާރުގެ އިދާރާއިން ކަނޑައަޅައިފައިވާ މިންގަނޑުތަކާ އެއްގޮތަށް ބައިނަލްއަޤްވާމީ އެންވަޔަރަންމަންޓް އެސެސްމަންޓް ރިޕޯޓް.

(ނ) ބަދަލުގައި ކުރުމަށް ހުށަހަޅާ މަސައްކަތްތަކާ ގުޅިގެން ކޯޕަރޭޓް ސޯޝަލް ރެސްޕޮންސިބިލިޓީ (ސީ. އެސް. އާރު) ގެ ދަށުން ވަކި ކަމެއް ނުވަތަ ކަންތައްތަކެއް ކުރުމަށް ހުށަހަޅާނަމަ އެ ކަމަކާއި، އެ ކަމަކަށް ޚަރަދުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ފައިސާގެ މިންވަރު.

(ރ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ މަސްވެރިކަމާއި ދަނޑުވެރިކަން ތަރައްޤީކުރުމަށް މިނިސްޓްރީން ޚާއްސަކޮށްފައިވާ ފަންޑަށް ފައިސާ ދިނުމަށް ހުށަހަޅާނަމަ، އެ ފައިސާގެ މިންވަރު.

ކުއްޔަށްހިފައިފައިވާ ފަރާތުގެ ބަދަލުގައި އެހެން ފަރާތަށް ކުއްޔަށް ދޫކުރުން

16. (ހ) މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ކުއްޔަށްދީފައިވާ ބިމެއް، އެ ބިން ކުއްޔަށް ހިފައިފައިވާ ފަރާތުން ވަކިކޮށް، އެ ބިމުގެ ބަދަލުގައި އެހެން ބިމެއް އެ ފަރާތަށް ކުއްޔަށްދިނުމަށް އިލްތިމާސް ކަރުދާސް ހުށަހަޅައި، އެ ކަރުދާސް ނިންމާ ގޮތެއްގެ މަތިންނެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ބިން ބަދަލުކުރުން، އެހެން ބިމެއް ކުއްޔަށްދެވޭ ހާލަތުގައި، މި ގަވާއިދުގެ 14 ވަނަ މާއްދާއާއި 15 ވަނަ މާއްދާއަށް އަމަލުކުރަން ނުޖެހޭނެއެވެ.

ފީ ކަނޑައެޅުން

17. މަސްވެރިކަމާއި ދަނޑުވެރިކަމާ ގުޅޭ މަސައްކަތްތަކަށް ކުރުމަށް ބިންބަދަލުގެ ސަރަޙައްދުގެ ފީ ކަނޑައަޅާނީ، ތިރީގައިވާ ގޮތުގެ މަތިންނެވެ.

(ހ) މަސްވެރިކަމާއި ދަނޑުވެރިކަމާ ގުޅޭ މަސައްކަތް ކުރުމަށް ކުއްޔަށްދޭ ފަރާތްތަކުގެ ބިމުގެ އަސާސީ ކުއްޔަކީ (އެންމެ ދަށް ކުއްޔަކީ) އަހަރަކަށް، ހަރުގެ ބިމުގެ އަކަފޫޓަކަށް -/10 (ދިހައެއް) ވާނެއެވެ.

(ށ) މަސްވެރިކަމާއި ދަނޑުވެރިކަމާ ގުޅޭ މަސައްކަތްތަކަށް ކުއްޔަށް ދޫކުރާ ބިންތަކުގެ ފީ، ދިރާ ފަރާތު ސަރަޙައްދުގައި އާދޭސް ބިމާ އެއްވެސް މަސައްކަތެއް ކުރާނަމަ،

އެ މަސައްކަތެއް ކުރާ ސަރަހައްދުގެ އަސާސީ ކުއްޔަށް (އެންމެ ދަށް ކުއްޔަށް) އަހަރަކަށް، އަކަފޫޓަކަށް 05/- (ފަސް) ރުފިޔާއެވެ.

(ށ) މި ގަވާއިދުގެ 12 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ފަޅުރަށްރަށް ކުއްޔަށްދޫ ދިނުމުގައި، މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައިވާ ކުލީގެ މިންގަނޑަށްވުރެ ދަށްކޮށްވެސް ގޮތެއްގެ މަތީން ކުލި ކަނޑައެޅުމުގެ އިޚްތިޔާރު، ކުއްޔަށްދޭ ފަރާތަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

ކުލި ދެއްކުން

18. މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ކުއްޔަށް ދޫކުރާ ފަޅުރަށުގެ އަހަރީ ކުލި ދައްކަންވާނީ، ކުލީގެ އެއްބަސްވުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުލި، ޝެޑިއުލާ އެއްގޮތަށް އެޖެންސީއަށެވެ. މިގޮތުން، ކުރިއަށްއޮތް ކުއާޓަރުގެ ކުލި، ހިނގަމުންދާ ކުއާޓަރު ނިމުމުގެ ކުރިން ދައްކަން ހަމަޖެހިގެންވާނެއެވެ. އަދި އެއްބަސްވުމުގައި ސޮއިކުރުމަށްފަހު އެންމެ ފުރަތަމަ ކުއާޓަރަށް ދައްކަންޖެހޭ ކުލި، އެއްބަސްވުމުގައި ސޮއިކުރާތާ 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ދައްކަންވާނެއެވެ.

ގްރޭސް ޕީރިއަޑް ދިނުން

19. ފަޅުރަށެއް ކުއްޔަށް ދިނުމުގައި، އެ ރަށުގައި ކުރާ އިންވެސްޓްމަންޓުގެ ކުރެވޭ ބޮޑުމިނާއި، އިންވެސްޓްމަންޓް ޝެޑިއުލަށް ރިޢާޔަތްކޮށް 18 (އަށާރަ) މަސްދުވަހުގެ މުއްދަތަށްވުރެ ދިގު ނޫން މުއްދަތެއްގެ ގްރޭސް ޕީރިއަޑެއް ދިނުމުގެ އިޚްތިޔާރު، ކުއްޔަށްދޭ ފަރާތަށް ލިބިގެންވެއެވެ. މިގޮތުގެ މަތީން ކަނޑައަޅާ ގްރޭސް ޕީރިއަޑުގެ ކުލި، ކުއްޔަށްދޭ ފަރާތުން ކަނޑައަޅާ ގޮތެއްގެ މަތީން، ބާކީ އޮތް މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ދައްކަން ހަމަޖެހިގެންވާނެއެވެ.

ރަށް ބައިކޮށްގެން، އެއްފަރާތަށްވުރެ ގިނަ ފަރާތްތަކަށް ރަށެއް ކުއްޔަށް ދިނުން

20. މިނިސްޓްރީން ނުވަތަ ކައުންސިލުން ކަނޑައަޅާ ގޮތެއްގެ މަތީން ފަޅުރަށެއް ބައިކޮށް، އެއްފަރާތަށްވުރެ ގިނަ ފަރާތަށް، އަންނަނިވި ގޮތުގެ މަތީން އެ ރަށުގެ ބިން، ފަޅު، ނުވަތަ ބިމާއި ފަޅު ކުއްޔަށް ދޫކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު މިނިސްޓްރީއަށް ނުވަތަ ކައުންސިލަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ހ) ކުއްޔަށްދޭ ރަށުގެ ބިމާއި ފަޅު، ނުވަތަ ބިމާއި ފަޅު ބޭނުންކުރާނެ ކަންތައްތަކާއި އެ ކަންތައްތަކަށް ބޭނުންކުރާނެ ސަރަހައްދު، މިނިސްޓްރީން ނުވަތަ ކައުންސިލުން ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ކަނޑައަޅާ ސަރަހައްދު ކުއްޔަށްދޭނީ، މި ގަވާއިދުގެ 12 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން އިޢުލާންކޮށް، އެ އިޢުލާނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ސަރަހައްދު ކުއްޔަށް ދޭއިރު، ޚިދުމަތްތައް އެހެން ފަރާތްތަކާ ގުޅުވިފައިވާ، އެ ރަށުގައި ކަރަންޓާއި، ފެނާއި، ނަރުދަމާ

ޤާއިމުކޮށް، އެ ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދެވޭނެ އިންތިޒާމު ހަމަޖެއްސުމަކާނުލާ، ނުވަތަ ހިދުމަތުދޭ ފަރާތުގެ ހިދުމަތް ހުއްޓުމަށް ލާޒިމުވާފަދަ ސަބަބަކާނުލާ ކުއްޔަށް ދިނުމަކީ، މި ގަވާއިދު ހިލާފުވާ ކަމެކެވެ.

އެއްފަރާތަކުން ޝަރުތު ފަރާތްތަކުން ބައިވެރިވެގެން ރަށެއް ކުއްޔަށް ހިފުން	21. (ހ)	މި ގަވާއިދުގެ 12 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން، ރަސްމީގައި ހިޔާރު ކިޔާ، ނުވަތަ ފަސް، ނުވަތަ ބޭރާއި ފެށިގައި، އެއް މަސައްކަތެއް ކުރުމަށް ނުވަތަ ތަފާތު މަސައްކަތްތަކެއް ކުރުމަށް، އެއްފަރާތަކުން ވެސް ޝަރުތު ފަރާތްތަކުން ބައިވެރިވެގެން ރަށް ހުއްޓުވުމަކީ، މި ގަވާއިދު ހިލާފުވާ ކަމެކެވެ.
	(ށ)	މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ހުއްޓުވާ ހުއްޓުވުމުގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ބަޔާންކުރަން ވާނެއެވެ.
	(1)	ރަށް ކުއްޔަށް ހިފުން ހުއްޓުވަނީ، ބައިވެރިން އެއް ސަރަހައްދުގެ ގޮތުގައިކަން ނުވަތަ ބައިވެރިން ވަކިވަކި ސަރަހައްދުތަކުގެ ގޮތުގައިކަން؛
	(2)	ރަށް ކުއްޔަށް ހިފުން ހުއްޓުވަނީ، ވަކިވަކި ސަރަހައްދުތަކުގެ ގޮތުގައިނަމަ، ރަށް ބައިކުރެވޭ ހުއްޓުވާ ގޮތާއި، އެ ބައިތަކުގައި ކުރުމަށް ހުއްޓުވާ މަސައްކަތް؛
	(3)	ރަށް ކުއްޔަށް ހިފުން ހުއްޓުވަނީ ވަކިވަކި ސަރަހައްދުތަކުގެ ގޮތުގައިނަމަ، ރަށުގައި ކުރަން ފަސޭހަ ޤާއިމުކުރުމަށް ހުއްޓުވާނަމަ، އެ ފަސޭހަތައް، ޤާއިމުކުރެވޭ ބޭނުންކުރާ ގޮތުގެ ތަފްސީލް، ރަށް ކުއްޔަށް ހިފާ ފަރާތްތަކުގެ ދެމެދުގައި ތަންފީޒުކުރާ ފަދަ އެއްބަސްވުމެއް ހަދައިފައިވުން؛
	(4)	ރަށް ކުއްޔަށް ހިފުން ހުއްޓުވަނީ ވަކިވަކި ސަރަހައްދުތަކުގެ ގޮތުގައިނަމަ، ރަށް ކުއްޔަށް ހިފާ ފަރާތްތަކުގެ ޒިންމާތައް އެނގެން އޮތުން؛
	(5)	ރަށް ކުއްޔަށް ހިފުން ހުއްޓުވަނީ އެންމެހައި ބައިވެރިން އެއް ސަރަހައްދުގެ ގޮތުގައިނަމަ، ރަށާ ގުޅިގެން މިނިސްޓްރީއާ ނުވަތަ ކައުންސިލާ މުއާމަލާތް ކުރާނެ ފަރާތް.
ފަޅުރަށް ކުއްޔަށް ދޫކުރާ މުއްދަތު	22. (ހ)	މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ކުއްޔަށްދޭ ފަޅުރަށްރަށް ކުއްޔަށް ދޫކުރާ ރިހީ، ކުއްޔަށް ހިފާ ފަރާތަކުން ހަވާލުކުރާ ތާރީހުން ފެށިގެން 21 (އެކާވީސް) އަހަރުދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، ރަށް ކުއްޔަށް ހިފަން އެދޭ ފަރާތުން، އެ ރަށް ކުއްޔަށް ހިފަން ހުށަހަޅާ މުއްދަތަކީ 21 (އެކާވީސް) އަހަރަށް ވުރެ ކުރު މުއްދަތަކަށް ވާނަމަ، އެ މުއްދަތަށް ކުއްޔަށް ދިނުމަކީ މިނިސްޓްރީއަށް ގަބޫލުކުރެވޭ ކަމަކަށް ވާނަމަ، 21 (އެކާވީސް) އަހަރަށްވުރެ ކުރު މުއްދަތަކަށް ކުއްޔަށް ދިނުމުގެ އިޚްތިޔާރު މިނިސްޓްރީއަށް ނުވަތަ ކައުންސިލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

ކުއްޔަށް ދޫކޮށްފައިވާ ފަޅުރަށްރަށުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުން

23. (ހ) މަސްވެރިކަމާއި ދަނޑުވެރިކަމުގެ ބޭނުމަށް ކުއްޔަށް ދޫކޮށްފައިވާ ފަޅުރަށްރަށުގެ ތެރެއިން، އެ ރަށްރަށް ކުއްޔަށް ދޫކޮށްފައިވާ މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދެވޭނީ ހަމައެކަނި 21 (އެކާވީސް) އަހަރަށް ނުވަތަ 21 (އެކާވީސް) އަހަރަށްވުރެ ދިގު މުއްދަތަކަށް ކުއްޔަށް ދޫކޮށްފައިވާ ރަށްރަށެވެ.

(ށ) 21 (އެކާވީސް) އަހަރަށް ނުވަތަ 21 (އެކާވީސް) އަހަރަށް ވުރެ ދިގު މުއްދަތަކަށް ކުއްޔަށް ދީފައިވާ ފަޅުރަށުގެ އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދެވޭނީ، އަންނަނިވި ޝަރުތުތަކާ ފުރިހަމަވާ ފަރާތްތަކަށެވެ.

(1) ރަށް ކުއްޔަށް ދިނުމުގެ އެއްބަސްވުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިންވެސްޓްމަންޓް ޕްލޭނާ އެއްގޮތަށް ރަށުގައި އިންވެސްޓް ކުރެވިފައިވުން؛ އަދި މިގޮތުން އިންވެސްޓްމަންޓް ޕްލޭންގައި ކަނޑައަޅައިފައިވާ މަސައްކަތުގެ މަދުވެގެން 75% (ހަތްދިހަފަހެއް އިންސައްތަ) މަސައްކަތް ފުރިހަމަކޮށްފައިވުން؛ ނުވަތަ،

ރަށް ކުއްޔަށް ދިނުމުގެ އެއްބަސްވުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިންވެސްޓްމަންޓް ޕްލޭން ފުރިހަމަކުރުމަށްފަހު، އެ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން އަދި ޕްލޭނަކާ އެއްގޮތަށް ރަށުގައި އިތުރު އިންވެސްޓްމަންޓް ކުރަމުންދާނަމަ، އެ އިންވެސްޓްމަންޓް ޕްލޭނުގެ ދަށުން ރަށުގައި ކުރަންޖެހޭ އިންވެސްޓްމަންޓުގެ 75% (ހަތްދިހަފަހެއް އިންސައްތަ) ފުރިހަމަކޮށްފައިވުން؛

(2) ރަށް ކުއްޔަށް ދިނުމުގެ އެއްބަސްވުމުގައި ހިމެނޭ ވޯކް ޕްލޭނާ އެއްގޮތަށް މަސައްކަތްތައް ކުރިއަށްގެންދާ ރަށަކަށް ވުން؛

(3) ވޯކް ޕްލޭން ތަންފީޛުކުރުމަށް ރަށުގައި ކުރާ މަސައްކަތާ ބެހޭގޮތުން، މި ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅައިފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން، މިނިސްޓްރީއަށް

ހުށަހަޅަންޖެހޭ މައުލޫމާތާއި ރިޕޯޓްތައް އެކަށައަޅައިގެންވާ ގޮތަކަށް ހުށަހަޅަމުން އައިސްފައިވާ ކަމަށްވުން؛

ވޯކް ޕާމިޓް އެޕްރޫވަލް ރަށުގައި މަސައްކަތްކުރާ ބިދޭސީ ސްޓާފުންގެ ޕޮލިސީ ބެލުމަށް، މިނިވަން ސޮފްޓްވެއަރ އެޕްލިކޭޝަން ބޭނުންކޮށްގެން ހަދާ ރިޕޯޓްތަކުން ރަށުގައި ވޯކް ޕާމިޓް އެޕްރޫވަލް މަސައްކަތް ކުރަމުންދާކަން ސާބިތުވުން؛

(4) ރަށް ކުއްޔަށް ދިނުމުގެ އެއްބަސްވުމާ އެއްގޮތަށް ރަށުގެ ކުއްޔާއި ދައްކަންޖެހޭ އެހެނިހެން ފައިސާ ދައްކަމުން އައިސްފައިވާ ކަމަށް ވުން؛

(5) ރަށް ކުއްޔަށް ދިނުމުގެ އެއްބަސްވުމާ ގުޅިގެން ނުވަތަ ރަށުގައި ކޮށްފައިވާ އިންވެސްޓްމަންޓާ ގުޅިގެން ނުވަތަ ރަށާއި ރަށުގެ ވެންޗާ ބޭރުގެމީން ނުވަތަ ރަށާ ގުޅުންހުރި އެހެން އެއްވެސް ކަމަކާ ގުޅިގެން އެއްވެސް ތަޙުޤީޤެއް ނުވަތަ ޝަރީޢަތެއް ހިނގަމުން ނުދާ ކަމަށް ވުން؛

(6) ރަށް ކުއްޔަށް ދިނުމުގެ އެއްބަސްވުމާ ގުޅިގެން، މިނިސްޓްރީއަށް ނުވަތަ ކައުންސިލަށް ނުވަތަ ދައުލަތަށް ދައްކަންޖެހޭ، ނުދައްކާ އެއްވެސް ފައިސާއެއް ނެތުން؛

(7) ރަށް ކުއްޔަށް ދިނުމުގެ އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުން އެދި ފޯމުގައި، އަދާކުރަންޖެހޭ ސާބިތު ދަރަނިތައް އެއް ފޯމެއްގައިނަމަ، ހުށަހަޅާ އެއްބަސްވުން އާ ދަރަނި އަދާކުރަމުންދާ ފޯމެއްކަން ވުން.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޝަރުޠުތައް ފުރިހަމަވާ ފަރާތްތަކުން، ރަށް ކުއްޔަށް ދީފައިވާ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް އެދޭނަމަ، ރަށް ކުއްޔަށް ދީފައިވާ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ 12 (ބާރަ) މަސްދުވަހާއި 24 (ސައުވީސް) މަސްދުވަހާ ދެމެދުގެ މުއްދަތެއްގައި ރަށް ކުއްޔަށް ދީފައިވާ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް، މި ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތީން، މިނިސްޓްރީއަށް ނުވަތަ ކައުންސިލަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، މި ގަވާއިދަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށޭއިރު، ރަށުގެ ކުލީގެ މުއްދަތު ހަމަވާން 12 (ބާރަ) މަސްދުވަހަށްވުރެ ކުޑަ މުއްދަތެއްގައިވާ އެއްބަސްވުންތަކުގެ ކުލީގެ މުއްދަތު، އެއްބަސްވުމުން ބާކީހުރި މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ހުށަހަޅަމުން، ރަށް ކުއްޔަށް ދިނުމުގެ އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިނުމުގެ އިޖުރާއާތު މިނިސްޓްރީއަށް ނުވަތަ ކައުންސިލަށް ފެށިދާނެއެވެ. މިގޮތުން ވެސް މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދެވޭނީ

މި ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން، މިނިސްޓްރީއަށް ނުވަތަ ކައުންސިލަށް ހުށަހަޅާ ފޯރމްތަކަށެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޝަރުތުތަކާ ހަމަވާ ފޯރމްތަކުން، ރަށް ކުއްޔަށް ދިނުމުގެ އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތުގެ ދެބައިކުޅައެއްބައި ހަމަވުމަށްފަހު، ރަށް ކުއްޔަށް ދިނުމުގެ އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް އެދި، މި ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން، މިނިސްޓްރީއަށް ނުވަތަ ކައުންސިލަށް ހުށަހެޅުމަކަށް، މި ގަވާއިދު ހުރަހެއް ނާޅައެވެ.

ކުއްޔަށް ދީފައިވާ ފަޅުރަށްރަށުގެ މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދެވޭނެ މިންވަރު

24. މީޖާދީގޫން 21 (އެކާވީސް) އަހަރުދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ނުވަތަ 21 (އެކާވީސް) އަހަރުދުވަހަށް ވުރެ ދިގު މުއްދަތަކަށް ކުއްޔަށް ދޫކޮށްފައިވާ ފަޅުރަށްރަށުގެ ކުއްޔުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރެވޭނީ، އެ ރަށް ކުއްޔަށް ދީފައިވާ މުއްދަތާ ވެސް ހިމެނޭގޮތަށް ޖުމުލަ 50 (ފަންސާސް) އަހަރުދުވަހުގެ މުއްދަތަށެވެ.

ކުއްޔަށް ދޫކޮށްފައިވާ ފަޅުރަށުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް ދައްކަންޖެހޭ ފީ

25. ކުއްޔަށް ދޫކޮށްފައިވާ ފަޅުރަށެއްގެ ކުއްޔުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ފޯމާއެކު، އެ ރަށަށް ދައްކަމުންދާ އަހަރީ ކުއްޔުގެ ހަމަރުބަދަލުގަ އެއްބައި 25% (ފަންސަވީސް އިންސައްތަ) އަށް ވުރެ ފައިސާގެ މިންވަރު، އިތުރުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ކޮންމެ އަހަރަކަށް، މުއްދަތު އިތުރުކުރުމުގެ ޕްރޮސެސްގައި ދައްކަމުން ދައްކަންވާނެއެވެ. މިއީ، އަނބުރާ ލިބޭނެ ފައިސާއެއްކަމުން ނުވަތަ ވަކި މުއްދަތަކަށް ހިފެހެއްޓިފައިވާ ފައިސާއެއްކަމުން ނުވަތަ ކުރިއަށް އޮތް މުއްދަތަކަށް ދައްކާ ކުލީގެ ފައިސާއެއްކަމުން ބަލައިގެން ނުވާނެއެވެ.

ރަށް އިންޝުއަރ ކުރުން

26. (ހ) ކުއްޔަށް ދޫކުރާ ފަޅުރަށްރަށް، ކާރިސާތަކުން ލިބޭ ގެއްލުމަށް، ފަޅުރަށްރަށް ކުއްޔަށް ހިފާ ފަރާތުން އިންޝުއަރ ކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި ގަވާއިދަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން ކުއްޔަށް ދޫކޮށްފައިވާ ފަޅުރަށްރަށް، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް، މި ގަވާއިދަށް އަމަލުކުރަން ފެށޭތާ 1 (އެކެއް) އަހަރުދުވަހުގެ ތެރޭގައި އިންޝުއަރ ކުރަންވާނެއެވެ.

އިންވެސްޓްމަންޓް އެހެން ފަރާތަކަށް ވިއްކައިލުން

27. ކުއްޔަށް ދޫކޮށްފައިވާ ފަޅުރަށެއްގައި، ކުއްޔަށް ހިފައިފައިވާ ފަރާތުން ކޮށްފައިވާ އިންވެސްޓްމަންޓް، އެ ރަށް ކުއްޔަށް ދީފައިވާ ފަރާތުގެ ހުއްދަ ލިބިގެން، އެހެން ފަރާތަކަށް ވިއްކައިލެވިދާނެއެވެ. އެގޮތުން އިންވެސްޓްމަންޓް ވިއްކާނަމަ، ތިރީގައިވާ ޝަރުތުތަކާ ފުރިހަމަވާންވާނެއެވެ.

(ހ) ރަށު ކުއްޔަށް ދިނުމުގެ އެއްބަސްވުމުގައި ހިމެނޭ އިންވެސްޓްމަންޓް ޕްލޭނާ އެއްގޮތަށް ރަށުގައި ކުރަންޖެހޭ އިންވެސްޓްމަންޓުގެ މަދުވެގެން 50% (ފަންސާސް އިންސައްތަ) އިންވެސްޓްމަންޓު، ރަށުގެ ވޯކްޕްލޭން، އެ މިންވަރަށް ފުރިހަމަކޮށްފައިވުން. މިކަން ސާބިތުކުރުމަށް، މިނިވަން ސެޓިފައިޑް އޮޑިޓަރެއް މެދުވެރިކޮށް، ރަށުގައި ކޮށްފައިވާ އިންވެސްޓްމަންޓުގެ ހަރަދާއި ވޯކްޕްލޭން ތަންފީޒުކޮށްފައިވާ މިންވަރު އެނގޭ ރިޕޯޓެއް، ކުއްޔަށް ދިން ފަރާތަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ށ) ކުއްޔަށް ހިފައިފައިވާ ފަރާތުން ދައުލަތަށް ދައްކަންޖެހޭ އެއްވެސް ފައިސާއެއް އޮތިނަމަ، އެ ފައިސާ ދައްކައިފައިވުން.

(ނ) ކުއްޔަށް ހިފި ފަރާތުން ޓްރާންސްފަރ ޕްރީމިއަމްގެ ގޮތުގައި ރަށުގެ އިންވެސްޓްމަންޓް ވެލިއުގެ އަދަދުގެ 20% (ވިހި އިންސައްތަ) ދައުލަތަށް ދެއްކުން.

(ރ) ކުއްޔަށް ދޫކޮށްފައިވާ ރަށުގައި ކޮށްފައިވާ އިންވެސްޓްމަންޓް، މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ރަހުނުކޮށްފައިވާނަމަ، ރަހުނުކޮށްފައިވާ ބޭންކުން އިންވެސްޓްމަންޓް ވިއްކައިލުމުގެ އިޢުތިރާޒު ނުކުރާކަމުގެ ލިޔުން ހުށަހަޅައިފައިވުން.

ޕަރފޯމަންސް ގެރެންޓީ ރައްދުކުރުން

28. (ހ) ފަޅުރަށް ކުއްޔަށް ދިނުމާބެހޭ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ފަޅުރަށް ކުއްޔަށް ހިފާ ފަރާތަށް ލިބިދީފައިވާ އެއްވެސް ޙައްޤެއްކަން، އަދި އަދާކުރަންޖެހޭ އެއްވެސް އިލްތިޒާމަކަން އުނިކަމެއް ނާންނާނެ ގޮތުގެ މަތިން، ޕަރފޯމަންސް ގެރެންޓީގެ ދަށުން، ފަޅުރަށް ކުއްޔަށް ހިފައިފައިވާ ފަރާތުން، އެ ރަށް އެހެން ފަރާތަކަށް ހަވާލުކުރެވުން، ރަށް ކުއްޔަށް ދިނުމުގެ އެއްބަސްވުން ބާޠިލުކުރުމަކަށް، މި ގަވާއިދު ހުރަހެއް ނުވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް ޕަރފޯމަންސް ގެރެންޓީއެއްގެ ދަށުން އެއްބަސްވުން ބާޠިލުކުރުމުން ގެރެންޓީގެ ފައިސާ ހަވާލުކުރި ނަގައިފިނަމަ، މިނިސްޓްރީން ނުވަތަ ކައުންސިލުން ކުއްޔަށް ހިފައިފައިވާ ފަރާތާ ދެމެދު ކުރަންޖެހޭ މުޢާމަލާތްތަކުގެ ޚަރަދު ކުރާނީ ކުއްޔަށް ހިފައިފައިވާ ފަރާތެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، ޕަރފޯމަންސް ގެރެންޓީއެއް ހޯދުމުގެ ކުރިން، އެންމެހައި ޝަރުތުތަކާއި ފުރިހަމަކޮށް، އެ ރަށް ކުއްޔަށް ދޫކުރި ފަރާތަށް ހަވާލުކުރުމަށް، ހުއްދަ ލިބުމުން ރައްދުކުރަންވާނެއެވެ.

(1) ކުއްޔަށް ހިފައިފައިވާ ފަރާތާއި ކޮންޓްރެކްޓަރ ދެމެދު ސޮއިކުރުމަށް އެކުލަވައިލައިފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ ދެލިކޮޕީ މިނިސްޓްރީއަށް ނުވަތަ އެ ރަށެއް ކުއްޔަށް ދިނުން ކެންސަލްކުރަން ހުށަހެޅުން؛

(2) ރަށާ ގުޅިގެން ދައުލަތަށް ދައްކަންޖެހޭ އެއްވެސް ފައިސާއެއް އޮތްނަމަ، އެ ފައިސާއެއް ދައްކައި ހުސްކޮށްފައިވުން.

ދުވަސް ފަހަނަކަން ފަސްކުރަން ކުއްޔަށް ދިނުން

29. ކުއްޔަށް ދީފައިވާ ފަޅުރަށެއް، ޤާނޫނުގެ 17 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ދުވަސް ފަހަނަކަން ކުއްޔަށް ދޫކުރި، އަންނަނިވި ޝަރުޠުތަކާއި ފުރިހަމަކުރެވޭނަމަ، މިނިސްޓްރީއަށް ނުވަތަ އެ ރަށެއް ކުއްޔަށް ދިނުން ކެންސަލްކުރަން ހުށަހަޅައި، ލިޔުމަކުން ހުއްދަ ލިބުމުން ފަސްކުރެވޭނެއެވެ.

(ހ) ދުވަސް ފަހަނަކަން ކުއްޔަށް ދިނުމުގެ ހުށަހެޅުން އެދި ކުއްޔަށް ހިފާ ފަރާތުން މިނިސްޓްރީއަށް ނުވަތަ އެ ރަށެއް ކުއްޔަށް ދިނުން ލިޔުމުން ހުށަހެޅުން.

(ށ) ދުވަސް ފަހަނަކަން ކުއްޔަށް ދިނުމަށް ބާކީ ސޮއިކުރުމަށް ބަރާބަރުކޮށްފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ ދެލިކޮޕީ މިނިސްޓްރީއަށް ނުވަތަ އެ ރަށެއް ކުއްޔަށްދިނުން ކެންސަލްކުރަން ހުށަހެޅުން.

(ނ) ރަށް ކުއްޔަށް ދިނުމުގެ އެއްބަސްވުމުގައި ހިމެނޭ އިންވެސްޓްމަންޓް ޕްލޭނާ އެއްގޮތަށް ރަށުގައި ކުރަންޖެހޭ އިންވެސްޓްމަންޓުގެ މަދުވެގެން 50% (ފަންސާސް އިންސައްތަ) އިންވެސްޓްކޮށް، ރަށުގެ ޕްލޭނިން، އެ މިންވަރަށް ފުރިހަމަކޮށްފައިވުން. މިކަން ސާބިތުކުރުމަށް، ރަޖިސްޓަރޑް އޮޑިޓަރެއް ވެރިފައިކޮށް، ރަށުގައި ކޮށްފައިވާ އިންވެސްޓްމަންޓުގެ ހަރަދާއި ވެލިއުއޭޝަން ބަޖެޓްކޮށްފައިވާ މިންވަރު އެނގޭ ރިޕޯޓެއް މިނިސްޓްރީއަށް ނުވަތަ އެ ރަށެއް ކުއްޔަށް ދިނުން ކެންސަލްކުރަން ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ރ) ކުއްޔަށް ހިފައިފައިވާ ފަރާތުން ދައުލަތަށް ދައްކަންޖެހޭ އެއްވެސް ފައިސާއެއް އޮތްނަމަ، އެ ފައިސާ ދައްކައިފައިވުން.

ޕްލެޖްކުރުން ނުވަތަ ރަހުނުކުރުން

30. (ހ) ކުއްޔަށް ހިފައިފައިވާ ރަށުގައިވާ އިމާރާތްތަކާއި ނުއުފުލޭ މުދަލާއި އުފުލޭ މުދާ އަދި/ ނުވަތަ ރަށުގެ މައްޗަށް ކުއްޔަށް ހިފާ ފަރާތަށް ލިބިފައިވާ ޙައްޤު ހަވާލު ރަހުނުކޮށް، މިނިސްޓްރީގެ ނުވަތަ އެ ރަށެއް ކުއްޔަށް ދިނުމުގެ ހުއްދަ ލިބުމަކާނުލާ، މިނިސްޓްރީން ނުވަތަ އެ ރަށެއް ކުއްޔަށްދިނުން

ކައުންސިލުން ކަނޑައަޅާ ޝަރުތުތަކެއްގެ ދަށުން ޕްރޮޖެކްޓް ކުރެވިދާނެއެވެ. ނުވަތަ ރަހުނުގެ ގޮތުގައި ބަހައްޓިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް ޕްރޮޖެކްޓް ކުރެވުމުން، ނުވަތަ ރަހުނުގެ ގޮތުގައި ބަހައްޓާފައި، އަންނަނިވި ޝަރުތުތަކާއި ފުރިހަމަވާ ގޮތަށް މިނިސްޓްރީން ނުވަތަ އެ ރަށެއް ކުއްޔަށް ދިން ކައުންސިލުން ކަރުދާހު ކުރަންވާނެއެވެ.

(1) ރަން ކުއްޔަށް ހިފައިފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ފަސްވަރުގެން، 36 (ތިރީސްހައެއް) މަސްދުވަހުގެ ކުރިން، އެ ތާރީޚާ ނުވަތަ ދަރަންޏެއް އަދާކުރުން؛

(2) ޗާޖުތަކުގެ ދަށުން، ނުވަތަ މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން، ނުވަތަ ފުރުޞަތުތަކަށް ކުއްޔަށް ދީފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީއަށް ނުވަތަ އެ ރަށެއް ކުއްޔަށްދީފައި ކައުންސިލަށް ލިބެންޖެހޭ އެއްވެސް ބަދަލުކަން އެނިގެން ނުލިބުން.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ބަރުއް ކުއްޔަށް ހިފާ ފަރާތުން ޕްރޮޖެކްޓް ކުރުމުގެ ކުއްޔަށް އެދި މިނިސްޓްރީއަށް ނުވަތަ އެ ރަށެއް ކުއްޔަށް ދިން ކައުންސިލަށް ހުށަހަޅައިގެން، އެ ހުށަހެޅުމާއެކު، ބިޑްގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ވަކި ލިސްޓު ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(1) ރަހުނު ނުވަތަ ޕްރޮޖެކްޓް އެއްބަސްވުމުގެ ކޮޕީ؛

(2) ލޯން އެއްބަސްވުމުގެ ކޮޕީ؛

(3) ކުރިން ރަހުނު ކޮށްފައިވާ ނުވަތަ ޕްރޮޖެކްޓް ކޮށްފައިވާ ރަށްއެނގޭގޮތަށް، ރަހުނުކުރަނީ ނުވަތަ ޕްރޮޖެކްޓް ކުރަނީ، ކުރިން ޕްރޮޖެކްޓް ކޮށްފައިވާ ބޭންކު ނުވަތަ މާލީ އިދާރާ ފާހަގަކޮށް ބޭންކުއެއްގައި ނުވަތަ މާލީ އިދާރާއެއްގައި ކަމަށް ވާނަމަ، ކުރިން ރަހުނު ކޮށްފައިވާ ނުވަތަ ޕްރޮޖެކްޓް ކޮށްފައިވާ ފަރާތުން އެ ކަމަށް އިއުތިރާޒެއް ނެތްކަމުގެ ލިޔުން.

(ރ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ޕްރޮޖެކްޓް ކުރުމަށް ނުވަތަ ރަހުނު ކުރުމަށް ހުށަހަޅައިގެން، މިނިސްޓްރީން ނުވަތަ ކައުންސިލުން ޕްރޮޖެކްޓް ކުރުމަށް އެދި ދެން ފާސްކުރަމުން، މިނިސްޓްރީގެ ފަރާތުން ނުވަތަ ކައުންސިލްގެ ފަރާތުން މިނިސްޓްރީ އާއި ލިޔެކިޔުންތަކުގެ އެއްބަސްވުން ތަފުސީލްކޮށް،

ކުއްޔަށް ހިފާ ފަރާތަށް ލިޔުމުން އެކަން އަންގަންވާނެއެވެ. އަދި ކުއްޔަށް ހިފާ ފަރާތުން ޑޭޓާ ކުރުމުގެ ނުވަތަ ބަދަލު ކުރުމުގެ މަސައްކަތް ފުރިހަމަކުރުމަށްފަހު، ޑޭޓާ އެޕްރޫވަލަށް ނުވަތަ ބަދަލު އެޕްރޫވަލަށް، މިނިސްޓްރީގައި ނުވަތަ ކައުންސިލުގައި ރަޖިސްޓަރީ ކުރުމަށް ޓަކައި، މިނިސްޓްރީއަށް ނުވަތަ އެ ރަށެއް ކުއްޔަށް ދިން ކައުންސިލަކަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

ގެއްލުމުގެ ބަދަލު

31. (ހ) ފަޅުރަށެއް ކުއްޔަށް ހިފައިފާ ފަރާތުން މިނިސްޓްރީއާއެކު ނުވަތަ ކައުންސިލާއެކު ވެވިފައިވާ އެއްބަސްވުމާ ހިލާފަށް ނުވަތަ ޤާނޫނު ނަންބަރު 20/98 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފަޅުރަށްރަށާބެހޭ ޤާނޫނު) އާ ހިލާފަށް ނުވަތަ އެހެން ޤާނޫނަކާ ހިލާފަށް ކުރާ މަސައްކަތެއްގެ ސަބަބުން ކުއްޔަށް ހިފައިފާ ފަޅުރަށަށް އެއްވެސް ގެއްލުމެއް ލިބިއްޖެނަމަ، އެ ލިބުނު ގެއްލުމުގެ ބަދަލު، ފަޅުރަށް ކުއްޔަށް ހިފައިފާ ފަރާތުން ދޭންވާނެއެވެ.

(ށ) ފަޅުރަށެއް ކުއްޔަށް ހިފައިފާ ފަރާތުން މިނިސްޓްރީއާއެކު ނުވަތަ ކައުންސިލާއެކު ވެވިފައިވާ އެއްބަސްވުމާ ހިލާފަށް ނުވަތަ ޤާނޫނު ނަންބަރު 20/98 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފަޅުރަށްރަށާބެހޭ ޤާނޫނު) އާ ހިލާފަށް ނުވަތަ އެހެން ޤާނޫނަކާ ހިލާފަށް ކުރާ ކަމެއްގެ ސަބަބުން ކުއްޔަށް ހިފައިފާ ފަޅުރަށުގެ އެއްބަސްވުން މިނިސްޓްރީން ނުވަތަ އެ ރަށެއް ކުއްޔަށް ދިން ކައުންސިލުން ބާތިލްކުރިނަމަ، ރަށުގައި ކޮށްފައިވާ އިންވެސްޓްމަންޓްގެ ބަދަލު، ކުއްޔަށް ހިފާ ފަރާތަށް ލިބިގެން ނުދާނެއެވެ.

(ނ) ފަޅުރަށް ކުއްޔަށް ހިފައިފާ ފަރާތުން މިނިސްޓްރީއާއެކު ނުވަތަ އެ ރަށެއް ކުއްޔަށް ދިން ކައުންސިލާއެކު ވެވިފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތު ހަމަވުމުން، ނުވަތަ އެއްވެސް ސަބަބަކާހުރެ އެއްބަސްވުން ބާތިލްކުރިނަމަ، ކުއްޔަށް ހިފައިފާ ފަރާތުން، އެ ރަށުގައި ބަހައްޓައިފާ އެ ފަރާތުގެ އުފުލޭ މުދާ ގެންދިއުމަކަށް، މި ގަވާއިދު ހުރަހެއް ނާޅައެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން އެއްބަސްވުން ބާތިލްކުރިނަމަ، ކުއްޔަށް ދޫކޮށްފައިވާ ރަށުގައި ހުރި ކުއްޔަށް ހިފައިފާ ފަރާތުގެ އުފުލޭ މުދާ، ގިނަވެގެން 60 (ފަސްދޮޅަސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ރަށުން ގެންދަންވާނެއެވެ. މި މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ނުގެންގޮސް ހުރިހާ ދޫކޮށްލާ ތަކެތި ބެލެވޭނީ، އެއީ ދައުލަތުގެ މުދާ ކަމުގައެވެ. އަދި މިފަދަ ނައްތާލާ މުދަލުގެ ބަދަލު، ކުއްޔަށް ހިފާ ފަރާތަށް ލިބިގެން ނުދާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތީން އެއްބަސްވުން ބާތިލުކުރާ ހާލަތުގައި، ރަށުގެ ފަސްގަނޑުގައި އިންވެސްޓްކޮށްފައިވާ ޢިމާރާތްތަކާއި ތަކެތީގެ ބަދަލުގެ ނުވަތަ ގެއްލުމުގެ ބަދަލު، ކުއްޔަށް ހިފާ ފަރާތަކަށް ލިބިގެން ނުވާނެއެވެ.

ހަތަރުވަނަ ބާބު

އާންމު ބައި

ފަޅުރަށް ލިބިދޭން ނުވަތަ ކުއްޔަށް ދޫކުރެވޭ ފަޅުރަށްރަށް

32. މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ވަރުވާއަން ލިބިދޭން ނުވަތަ ކުއްޔަށް ދޫކުރެވޭނީ، ތިރީގައިވާ ފަޅުރަށްރަށެވެ.

(ހ) އިދާރީ ދާއިރާއެއްގައި ހިމެނޭ ފަޅުރަށްރަށުގެ ތެރެއިން، މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަޅުރަށްރަށް ފިޔަވައި އެނޫން ފަޅުރަށްރަށުގެ ތެރެއިން މިނިސްޓްރީގެ ހަވާލުގައި ހުރި ފަޅުރަށްރަށް.

(ށ) އިދާރީ ދާއިރާއެއްގައި ހިމެނޭ ފަޅުރަށްރަށުގެ ތެރެއިން، ރަށެއްގެ ނުވަތަ ސިޓީއެއްގެ އިންތިޚާބީ ބައެއްގައި ހިމެނޭ ފަޅުރަށްރަށް.

ފަޅުރަށްރަށް ވަރުވާއަން ލިބިދިނުމާއި ކުއްޔަށް ދިނުމާއި ވަކިކުރުމުގެ ބާރު ލިބިގެންވާ ފަރާތް

33. (ހ) މި ގަވާއިދުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަޅުރަށްރަށް، މި ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅައިފައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ވަރުވާއަން ލިބިދިނުމާއި، ކުއްޔަށް ދިނުމާއި، ވަކިކުރުމުގެ ބާރު ލިބިގެންވަނީ މިނިސްޓްރީއަށެވެ.

(ށ) މި ގަވާއިދުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަޅުރަށްރަށް، މި ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅައިފައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ވަރުވާއަން ލިބިދިނުމާއި، ކުއްޔަށް ދިނުމާއި، ވަކިކުރުމުގެ ބާރު ލިބިގެންވަނީ ކައުންސިލަށެވެ.

ފަޅުރަށްރަށް ވަރުވާއަން ލިބިދޭން ނުވަތަ ކުއްޔަށްދޫކުރެވޭނެ ފަރާތްތައް

34. (ހ) ފަޅުރަށް ވަރުވާއަން ލިބިދޭން، ނުވަތަ ކުއްޔަށް ދޫކުރެވޭނީ، އަންނަނިވި ފަރާތްތަކަށް އެކަންޏެވެ.

(1) ދިވެހި ރައްޔިތަކަށް؛ ނުވަތަ

(2) ދިވެހިރާއްޖޭގައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ ކުންފުންޏަކަށް، ނުވަތަ ޕާޓްނަރޝިޕަކަށް، ނުވަތަ ޖަމްޢިއްޔާއަކަށް ނުވަތަ ކޯޕަރޭޓިވް ސޮސައިޓީއަކަށް؛ ނުވަތަ

(3) ޤާނޫނު ނަންބަރު 7/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ޤާއިމުކޮށްފައިވާ

ސިޓީ ކައުންސިލަކަށް، ނުވަތަ އަތޮޅު ކައުންސިލަކަށް، ނުވަތަ ރަށު ކައުންސިލަކަށް.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/96 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކުންފުންޏާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ރީ-ރަޖިސްޓަރކުރާ ބޭރުގެ ކުންފުނިތަކަށް ފަޅުރަށެއް ވަރުވާއަށް ދޫކުރުން، މި ގަވާއިދު ހުރަހެއް ނުކުރެއެވެ.

ފަޅުރަށްރަށް ވަރުވާއަށް ލިބިދިނުމަށް ނުވަތަ ކުއްޔަށް ހިފުމަށް އެދި ހުށަހެޅުން

35. (ހ) ފަޅުރަށެއް ވަރުވާއަށް ލިބިދިނުމަށް އެދި ނުވަތަ ކުއްޔަށް ދިނުމަށް އެދި ހުށަހަޅާނީ، ފަޅުރަށްރަށް ވަރުވާއަށް ލިބިދިނުމަށް އެދި ނުވަތަ ކުއްޔަށް ދިނުމަށް އެދި ހުށަހެޅުމަށް ދައުވަތުދީ، މިނިސްޓްރީން ނުވަތަ ކައުންސިލުން އާންމުކޮށް އިޢުލާނު ކުރުމުން، އެ އިޢުލާނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް ކުރާ އިޢުލާނާއެކު، ފަޅުރަށްރަށް ވަރުވާއަށް ލިބިދިނުމަށް އެދި، ނުވަތަ ކުއްޔަށް ހިފުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ މަޢުލޫމާތު ކަރުދާސް މިނިސްޓްރީން ނުވަތަ ކައުންސިލުން އާންމުކުރަންވާނެއެވެ. މިގޮތުގެ މަތިން އާންމުކުރާ މަޢުލޫމާތު ކަރުދާހުގައި، ހުށަހަޅާ ޕްރޮޕޯސަލުގައި ކޮންމެހެން ހިމަނަންވާނެ ބައިތަކާއި، ހުށަހަޅާ ޕްރޮޕޯސަލް ވަޒަންކުރާނެ މިންގަނޑުތައް (ސިލެކްޝަން ކްރައިޓީރިއާ) ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) މިނިސްޓްރީން ނުވަތަ ކައުންސިލުން ކަނޑައަޅާ އަގެއްގައި މަޢުލޫމާތު ކަރުދާސް ވިއްކުމުގެ އިޚްތިޔާރު މިނިސްޓްރީއަށް ނުވަތަ ކައުންސިލަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އަދި ޕްރޮޕޯސަލް ހުށަހެޅޭނީ، މަޢުލޫމާތު ކަރުދާސް ގަންނަ ފަރާތްތަކަށެވެ.

ފަޅުރަށެއް ވަރުވާއަށް ލިބިދީފައިވާ ފަރާތުގެ ނުވަތަ ކުއްޔަށް ހިފައިފައިވާ ފަރާތުގެ މަޢުލޫމާތު ބަދަލުވުން

36. (ހ) ފަޅުރަށެއް ވަރުވާއަށް ލިބިދިނުމަށްފަހު ނުވަތަ ކުއްޔަށް ހިފުމަށްފަހު، ފަޅުރަށެއް ވަރުވާއަށް ލިބިދީފައިވާ ފަރާތާބެހޭ ނުވަތަ ކުއްޔަށް ހިފައިފައިވާ ފަރާތާބެހޭ އަންނަނިވި މަޢުލޫމާތު ބަދަލުވެއްޖެނަމަ، އެ އައި ބަދަލެއް، ގިނަވެގެން 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މިނިސްޓްރީއަށް ނުވަތަ އެ ރަށެއް ކުއްޔަށް ދިން ކައުންސިލަށް، އެ ފަރާތަކުން ލިޔުމުން އަންގަންވާނެއެވެ.

(1) ވަރުވާއަށް ލިބިދީފައިވާ ފަރާތުގެ ނުވަތަ ކުއްޔަށް ހިފައިފައިވާ ފަރާތުގެ ނަން ބަދަލުވެއްޖެނަމަ، އެކަން؛

(2) ކުންފުނީއްނަމަ، ކުންފުނީގެ ހިއްސާދާރުންނަށް އަންނަ ބަދަލު؛

(3) ޕާޓްނަރޝިޕްއްނަމަ، ޕާޓްނަރޝިޕްގެ ބައިވެރިންނަށް އަންނަ ބަދަލު؛

(4) ކޯޕަރޭޓިވް ސޮސައިޓީއެއް ނުވަތަ ޖަމުޢިއްޔާއެއް، ނުވަތަ އެ ޝަޚްޞެއް ހިންގުމުގެ ކަންކަމުގައި ޙިއްސާވާ ފަރާތް ބަދަލުވެއްޖެނަމަ، އެ ބަދަލެއް.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި، ނުވަތަ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި، ނުވަތަ (3) ވަނަ ނަންބަރުގައި، ނުވަތަ (4) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަރާތަކާއި މިނިސްޓްރީއާ ނުވަތަ ކައުންސިލާ ދެމެދު ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމުގައި، އެ ފަރާތަކާ މުޢާމަލާތު ކުރުމަށް ކަނޑައަޅައިފައިވާ ފަރާތުގެ އަންނަނިވި މައުލޫމާތު ބަދަލުވެއްޖެނަމަ، އެ އައި ބަދަލެއް، ގެނެވޭތާ 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މިނިސްޓްރީއަށް ނުވަތަ އެ ރަށެއް ދިން ކައުންސިލަށް، އެ ފަރާތަކުން ލިޔުމުން އަންގަންވާނެއެވެ.

(1) ޕޯސްޓަލް އެޑްރެސް (ޕޯސްޓްކޯޑް ތަކާއި ފުރިހަމަ އެޑްރެސް)؛

(2) ރަސްމީ އީމެއިލް އެޑްރެސް؛

(3) ގުޅޭނެ ޓެލެފޯން ފޯނު ނަންބަރު ނުވަތަ/ އަދި މޯބައިލް ފޯނު ނަންބަރު.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މަޢުލޫމާތު ބަދަލުވެ، މި ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް މިނިސްޓްރީއަށް ނުވަތަ އެ ރަށެއް ދިން ކައުންސިލަށް އެކަން އަންގައިފައި ނުވުމުގެ ސަބަބުން ކުރިމަތިވާ ހުރިހާ ކަމެއްގެ ޒިންމާ، ފަޅުރަށް ކުއްޔަށް ލިބިގެން ގެންގުޅޭ ފަރާތުން ނުވަތަ ކައުންސިލަށް ހިފައިފައިވާ ފަރާތުން އުފުލަންވާނެއެވެ.

ވަޑުވާއަން ލިބިދިނުމާ ނުވަތަ ކުއްޔަށްދިނުމާ ބަދަލުގެ ފަހު، އާމްދަނީ ހޯދުމަށް ބޭނުންކުރުން

37. (ހ) މި ގަވާއިދުގެ 9 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހާލަތްތަކުގައި ފިޔަވައި ވަޑުވާއަން ލިބިދިނުމާ ނުވަތަ ކުއްޔަށްދިނުމާ ބަދަލުގެ ފަހު، އާމްދަނީ ހޯދުމަށް ބޭނުންކުރަންވާނީ، ތިރީގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.

(1) ޕްރޮޖެކްޓް ހުށަހަޅާ މަރުޙަލާގައި، ހުށަހަޅާ ޕްރޮޖެކްޓުގައި އެކަމެއް ހިމަނައި، އެ ކަމަކަށް މިނިސްޓްރީން ނުވަތަ ކައުންސިލުން، ލިޔުމުން ހުއްދަ ލިބިގެންނެވެ؛ ނުވަތަ،

(2) އެ ރަށަކީ، ވަޑުވާއަން ލިބިދިނުމާ ނުވަތަ ކުއްޔަށްދިނުމާ ރަށެއްގެ ގޮތުގައި، އެ ކަމަކަށް އެދި މިނިސްޓްރީއަށް ނުވަތަ އެ ރަށެއް ވަޑުވާއަން ދިން ނުވަތަ ކުއްޔަށް ދިން ކައުންސިލަށް ހުށަހަޅައި، ހުއްދަ ލިޔުމުން ލިބިގެންނެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ނުވަތަ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހާލަތުގައި، އެކަމަކަށް މިނިސްޓްރީން ނުވަތަ އެ ރަށެއް ކުއްޔަށް ދިން ކައުންސިލުން ހުއްދަ ދިނުމުގެ ކުރިން، އެ ކަމެއް ކުރުމަށް މިނިސްޓްރީން ނުވަތަ ސަރުކާރުގެ އެހެން އިދާރާއަކުން ހުއްދައެއް ނުވަތަ ލައިސަންސެއް ނަގަންޖެހޭ ކަމަކަށް ވާނަމަ، އެ ހުއްދައެއް ނުވަތަ ލައިސަންސެއް އެ ފަރާތަކަށް ލިބިފައިވާކަން ނުވަތަ ލިބުމުގެ ޝަރުޠު ފުރިހަމަވާކަން ކަށަވަރު ކުރަންވާނެއެވެ.

ވަރުވާއަށް ލިބިދީފައިވާ ނުވަތަ ކުއްޔަށް ދޫކޮށްފައިވާ ފަޅުރަށްރަށާއި ރަށުގެ ފަޅުގެ ސަރަޙައްދު

38. (ހ) އެހެން ރަށެއްގެ އިމުން ނާރާނަމަ، ވަރުވާއަށް ލިބިދީފައިވާ ނުވަތަ ކުއްޔަށް ދޫކޮށްފައިވާ ފަޅުރަށްރަށާއި ރަށުގެ ބައެއްގެ ގޮތުގައި ފަޅުރަށުގެ ހުރިހާ ފަރާތަކުން ވަށައިގެންވާ ފަޅުގެ 500 (ފަސްސަތޭކަ) މީޓަރުގެ ސަރަޙައްދު، އާންމު ބޭނުންތަކަށް، އިތުރު ކުއްޔަކާ ނުލައި ދޫކުރެވޭނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައިވީ ނަމަވެސް، އެއް ރަށަށްވުރެ ގިނަ ފަޅުރަށް ހިމެނޭ ފަޅެއްގައި ރަށް ދޭތެރޭގައި 1 (އެކެއް) ކިލޯމީޓަރު ހަމަނުވާނަމަ، އެ ދެ ރަށުގެ ފަޅުގެ ސަރަޙައްދުގެ އިން މިނިސްޓްރީން ނުވަތަ ކައުންސިލުން ވަކިކުރާނީ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް ދެ ރަށުގެ އިމުން ފުރުއަރާ ސަރަޙައްދު ހަމަހަމައަށް ބަހައިގެންނެވެ.

(ރ) ފަޅުރަށްރަށާއި ރަށުގެ ބައެއްގެ ގޮތުގައި ދޫކުރާ ސަރަޙައްދުގައި އާއްމުން ލިބޭ އެއްވެސް މަސައްކަތެއް ކުރާނަމަ، އެ ސަރަޙައްދުގައި ކުރާ މަސައްކަތަކީ މަސައްކަތުގެ ޕްރިބިލިޖިއަން ރިޕޯޓްކޮށް، އެ މަސައްކަތެއް ކުރާ ސަރަޙައްދަށް ކުރި ނަގަންވާނެއެވެ.

ވަރުވާގެ ޖޫރިމަނާ ނުވަތަ ކުލީގެ ޖޫރިމަނާ ކަނޑައެޅުން

39. (ހ) ވަރުވާއަށް ލިބިދީފައިވާ ނުވަތަ ކުއްޔަށް ދޫކޮށްފައިވާ ރަށްރަށް، މިނިސްޓްރީއާއި ނުވަތަ ކައުންސިލާއި ވަރުވާއަށް ލިބިދީފައިވާ ފަރާތާ ދެމެދު ނުވަތަ ކުއްޔަށް ދޫކޮށްފައިވާ ފަރާތާ ދެމެދު ވެވިފައިވާ އެއްބަސްވުމާ އެއްގޮތަށް ވަރުވާ ނުވަތަ ކުލި ނުދައްކާނަމަ، ވަރުވާގެ ނުވަތަ ކުލީގެ ފައިސާ ސަރުކާރަށް ދެއްކުމުގެ މުއްދަތު ހަމަވާތާ ހިނގާ ކޮންމެ އަހަރަކު، ވަރުވާ ނުވަތަ ކުލި ނުދައްކާ އޮތް މުއްދަތުގެ ކޮންމެ ދުވަހަކަށް، ނުދައްކާ އޮތް ވަރުވާގެ ނުވަތަ ކުލީގެ 0.05% (ސުމެއް ޕޮއިންޓް ސުމެއް ފަހެއް އިންސައްތަ) ގެ ޖޫރިމަނާއެއް ދައްކަން ޖެހޭނެއެވެ. މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށް ބަލާނީ އަހަރީ ވަރުވާ ނުވަތަ ކުލި ނުދެއްކުމުގެ ސަބަބުން ހިނގާ ޖޫރިމަނާ ހިސާބުކުރާނީ، އަންނަނިވި ގޮތަށް، ވަރުވާ ނުވަތަ ކުލި ނުދައްކާ އޮތް ކޮންމެ އަހަރެއް ވަކިންނެވެ.

މިސާލު:

ކުއްޔަށް ހިފައިފައިވާ ބަހުރުއްގެ އަހަރީ ކުއްޔަކީ -/100,000 (އެއްލައްކަ) ރުފިޔާ ކަމަށް ވެފައި، ކުލި ނުދައްކާ އޮތް އަހަރުގެ، ކުލި ނުދައްކާ އޮތް މުއްދަތަކީ 360 (ތިންސަތޭކަ ފަސްދޮޅަސް) ދުވަސް ކަމަށް ވާނަމަ، އަދި އަހަރީ ކުލީގެ ޖޫރިމަނާ ރޭޓަކީ %0.05 (ސުމެއް ޕޮއިންޓް ސުމެއް ފަހެއް އިންސައްތަ) ކަމަށް ބަލައި ޖޫރިމަނާ ހިސާބުކުރާނީ، ތިރީގައިވާ ފޯމިއުލާއާ އެއްގޮތަށެވެ.

$$\text{ޖޫރިމަނާ} = \left(\text{އަހަރީ ކުލި}\right) \times \left(\text{އަހަރީކުލި ނުދައްކާއޮތް މުއްދަތު ދުވަހުން}\right) \times \left(\frac{\text{ޖޫރިމަނާ }\%}{100}\right)$$

$$\text{ޖޫރިމަނާ} = (100{,}000) \times (350) \times \left(\frac{0.05}{100}\right)$$

$$\text{ޖޫރިމަނާ} = 17{,}500$$

(ނ) މި ގަވާއިދަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން، އެ ބަހުރުއްގެ އެއްބަސްވުމުގައި ޖޫރިމަނާ ރޭޓުގެ ގޮތުގައި %0.05 (ސުމެއް ޕޮއިންޓް ސުމެއް ފަހެއް އިންސައްތަ) އަށްވުރެ ބޮޑު މިންވަރެއް ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، މި ގަވާއިދަށް އަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚުން ފެށިގެން ޖޫރިމަނާ ހިސާބުކުރާނީ، ދުވާލަކަށް %0.05 (ސުމެއް ޕޮއިންޓް ސުމެއް ފަހެއް އިންސައްތަ) ގެ ރޭޓުން، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށެވެ.

(ރ) ވަކިވާއަށް ލިޔުއްވުމާ ނުލައި ކުއްޔަށް ދޫކޮށްފައިވާ ތަކެއްޗާގެ އެއްބަސްވުން އެއްވެސް ސަބަބަކާހުރެ ބާޠިލްވެއްޖެނަމަ، އެ އެއްބަސްވުން ބާޠިލުވާ ދުވަހުން ފެށިގެން، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޖޫރިމަނާ ހިނގުން ހުއްޓުމަކަށް އަންނާނެއެވެ.

(ބ) މި ގަވާއިދަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން، މިނިސްޓްރީން ވަކިވާއަށް ލިޔުއްވުމާ ނުލައި ކުއްޔަށް ދޫކޮށްފައިވާ ތަކެތީގެ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ވަކިވާ ނުލައި ކުލި ނުދައްކައިގެން ޖޫރިމަނާ ހިނގައިފައިވާ މުއްދަތަށް ވެސް، ދުވާލަކަށް %0.05 (ސުމެއް ޕޮއިންޓް ސުމެއް ފަހެއް އިންސައްތަ) މަތިން ޖޫރިމަނާ އަދާން ހިސާބުކުރުމުން ދޭނޭ ވަރަށްވުރެ އިތުރަށް އަދާކޮށްފައިވާ ޖޫރިމަނާއެއް އޮތްނަމަ، އެ ޖޫރިމަނާ، ގަވާއިދު ނަންބަރު

2017/R-20 (ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތު ގަވާއިދު) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިޖުރާއަތާ
އެއްގޮތަށް، މާލިކަން ދޫކޮށްލެވޭނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) އާއި (ނ) ގައި އެނގެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް
ނަމަވެސް، މި ގަވާއިދަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން ޖޫރިމަނާގެ ގޮތުގައި
ދައްކައިފައިވާ އެއްވެސް ފައިސާއެއް، އެ ދެއްކި ފަރާތަކަށް އަނބުރާ ނުދޭނެއެވެ.

ވަރުވާ ނުދެއްކުމުން ނުވަތަ ކުލި ނުދެއްކުމުން ރަށް ވަކިކުރުން

40. (ހ) ވަރުވާއަށް ދީފައިވާ ރަށެއްގެ ވަރުވާ ނުވަތަ ކުއްޔަށް ދީފައިވާ ރަށެއްގެ ކުލި،
މި ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅައިފައިވާ ގޮތަށް، ނުވަތަ ރަށް ވަރުވާއަށް ދިނުމުގެ
ނުވަތަ ކުއްޔަށް ދިނުމުގެ އެއްބަސްވުމުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން، ވަރުވާ ނުވަތަ ކުލި
ދައްކަންޖެހޭ ތާރީޚުން ފެށިގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަސް ހަމަވާއިރު، ދައްކަންޖެހޭ
ކުއްޔާއި ޖޫރިމަނާގެ ފައިސާ ފުރިހަމައަށް ދައްކައިފައި ނުވާނަމަ، އެ ނުދައްކާ
އޮތް ކުއްޔާއި ޖޫރިމަނާގެ ފައިސާ ދައްކާލުމަށް، ފަޅުރަށް ވަރުވާއަށް ނުވަތަ ކުއްޔަށް
ހިފައިފައިވާ ފަރާތަށް، 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ މުއްދަތުގެ ނޯޓިސް، ލިޔުމުން
ދޭންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ނޯޓިސްގެ
މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ދައްކަންޖެހޭ ކުއްޔާއި ޖޫރިމަނާގެ ފައިސާ ފުރިހަމައަށް
ނުދައްކައިފިނަމަ، އެއްބަސްވުން ބާތިލުކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު، ފަޅުރަށް ވަރުވާއަށް
ނުވަތަ ކުއްޔަށް ދިން ފަރާތަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

ފަޅުރަށްރަށުން ރުއްގަސް ކެނޑުމާއި، ނެގުމާއި، އުފުރުމާއި، އަދި ފަޅުރަށްރަށުގެ ތިމާވެށްޓާއި، މަޢުނަވީ ތަރިކައަށް ގެއްލުން ދިނުން

41. (ހ) މި ގަވާއިދުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ފަޅުރަށްރަށުގެ ތެރެއިން، ވަރުވާއަށް ނުވަތަ ކުއްޔަށް ދޫކޮށްފައިވާ ރަށްރަށް
ފިޔަވައި އެހެން ރަށްރަށުން ރުއްގަސް ކެނޑުމާއި ނެގުމާއި އުފުރުމަކީ
މަނާކަމެކެވެ. އަދި އެ ފަޅުރަށްރަށުގެ ތިމާވެށްޓާއި މަޢުނަވީ ތަރިކައަށް
ގެއްލުމެއް ލިބޭނެ އެއްވެސްކަމެއް، އެއްވެސް ފަރާތަކުން ކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.

(ށ) މި ގަވާއިދަށް އަމަލުކުރަމުންދާ ކުރިން އަދި މި ގަވާއިދަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމަށްފަހު،
ވަރުވާއަށް ނުވަތަ ކުއްޔަށް ދޫކޮށްފައިވާ ފަޅުރަށްރަށުން ރުއްގަސް ކެނޑުން
ނުވަތަ ނެގުމަށް ނުވަތަ އުފުރުމަށް ނުވަތަ އެއް ތަނުން އަނެއް ތަނަށް
ގެންދިއުމަށް ބޭނުންވާނަމަ، އެކަން ކުރަންވާނީ، ކަމާބެހޭ ޤާނޫނުތަކާއި
ގަވާއިދުތަކާ އެއްގޮތަށް ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ޕްލޭނެއް މިނިސްޓްރީއަށް ނުވަތަ
އެ ރަށެއް ކުއްޔަށް ދިން ކައުންސިލަކަށް ހުށަހަޅައި، އެކަމަށް ލިޔުމުން ހުއްދަ
ލިބިގެންނެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހުއްދަ ހޯދުމަށް ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމާއެކު، ރުއްގަސް ކަނޑައިގަން ނުވަތަ ނެގުމަށް ނުވަތަ އުފުރުމަށް ނުވަތަ އެއް ތަނުން އަނެއް ތަނަށް ގެންދިއުމަށް ސަރުކާރުގެ އެއްވެސް އިދާރާއަކުން ހުއްދައެއް ބޭނުންވާނަމަ، ނުވަތަ އެކަމަށް އިޢުތިރާޒު ނުކުރާކަމުގެ ލިޔުމެއް ބޭނުންވާނަމަ، އެ ހުއްދައެއް ނުވަތަ ލިޔުމެއް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ރ) ފަޅުރަށުގައި އުފެދިފައިވާ ކުޅިއާއި ގޯއާއި ބަސްބިންފަދަ، ޤުދުރަތީ ވަސީލަތްތަކާއި މުހިންމު ތިމާވެށި ރައްކާތެރިކުރުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ސަރަޙައްދުތަކާއި ކާނބޮޑު އިންގުރާވަކަން މަގުފަހިކޮށްދިނުމަށް، ތަން ވިއްކުމާއި ފަޅުރަށްރަށުގެ ނުވަތަ ތަން ކުލި ހިފާ ފަރާތުގެ ވަރުވާއަށް ދިނުމުގެ ކުރިން ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

42. (ހ) ވަރުވާއަށް ލިބިދީފައިވާ ނުވަތަ ކުއްޔަށް ދީފައިވާ ފަޅުރަށުގެ ބިމުގައި ހިމެނޭ ކުޅި، ގޯ، ބަސްބިމާއި، ހިމާޔަތް ކުރެވިފައިވާ ސަރަޙައްދުތަކާއި ގުޅިގެންވާ ތަނާއި، ބަނދަރާއި ދިފަޅުގެ ހިމާޔަތް ކުރެވިފައިވާ ސަރަޙައްދުތަކުގެ ހިމެނުމަށް، އެ ސަރަޙައްދުގައި އެއްވެސް މަސައްކަތެއް ކުރެވިގެން ނުވާނެއެވެ. އަދި އެ ސަރަޙައްދުން ގެއްލުން ލިބޭގޮތަށް އެއްވެސް ކަމެއް ރަށުގައި ނުވަތަ ފަޅުގައި ކުރެވިގެން ނުވާނެއެވެ.

ވަރުވާއަށް ލިބިދީފައިވާ ނުވަތަ ކުއްޔަށް ދީފައިވާ ފަޅުރަށުގައި ހިމެނޭ ކުޅި، ގޯ، ބަސްބިން އަދި ހިމާޔަތް ކުރެވިފައިވާ ސަރަޙައްދުގައި މަސައްކަތް ކުރުމާއި، އެ ސަރަޙައްދުން ކުޅި ނެގުން

(ށ) ފަޅުރަށްރަށް ވަރުވާއަށް ލިބިދޭއިރު ނުވަތަ ކުއްޔަށް ދޭއިރު، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ތަންތަން ފާހަގަކޮށް، ވަރުވާއަށް ލިބިދިނުމުގެ ނުވަތަ ކުއްޔަށް ދިނުމުގެ އެއްބަސްވުމުގައި އެ މަޢުލޫމާތު ހިމަނަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި ގަވާއިދަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން، ވަރުވާއަށް ލިބިދީފައިވާ ނުވަތަ ކުއްޔަށް ދީފައިވާ ފަޅުރަށްރަށުގައި ހިމެނޭ މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ތަންތަން، މި ގަވާއިދަށް އަމަލުކުރަން ފެށިގެން 12 (ބާރަ) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި ފާހަގަކޮށް، ވަރުވާއަށް ލިބިދިނުމުގެ ނުވަތަ ކުއްޔަށް ދިނުމުގެ އެއްބަސްވުމުގައި، އެ މަޢުލޫމާތު ހިމަނަންވާނެއެވެ.

(ރ) ފަޅުރަށްރަށުގެ ވަރުވާ ނުވަތަ ކުލި ކަނޑައަޅަންވާނީ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސަރަޙައްދުތައް ނުހިމެނޭ ގޮތަށެވެ.

43. (ހ) ވަރުވާއަށް ލިބިދީފައިވާ ނުވަތަ ކުއްޔަށް ދީފައިވާ ފަޅުރަށްރަށުގެ އެއްބަސްވުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް މަސައްކަތް ކުރިއަށްގެންދާކަން ބެލުމަށާއި، އެ ރަށްރަށުގައި ހިންގާ ހަރަކާތްތަކާއި، އެ ރަށްރަށުގެ ވެށީގެ ހާލަތު ވަޒަންކުރުމަށް ޓަކައި، މިނިސްޓްރީން ނުވަތަ ކައުންސިލުން އެ ފަޅުރަށްރަށް މޮނިޓަރ ކުރަންވާނެއެވެ. މިގޮތުން، ކުއްޔަށް ދޫކޮށްފައިވާ ފަޅުރަށްރަށުގެ އެއްބަސްވުމުގައި ހިމެނޭ

ވަރުވާއަށް ލިބިދީފައިވާ ނުވަތަ ކުއްޔަށް ދޫކޮށްފައިވާ ފަޅުރަށްތަކުގެ މޮނިޓަރ ކުރުން

އިންވެސްޓްމަންޓް ޕްލޭނާއި، ވޯކް ޕްލޭނާއި، ޕްރޮޖެކްޓް ޝެޑިއުލް ޕްލޭނާއި މި ނޫން ވެސް އެހެން ޕްލޭންތަކުގައި ކަނޑައަޅައިފައިވާ ގޮތަށް، އެ ޕްލޭންތައް ތަންފީޒުކުރަމުންދާކަން މިނިސްޓްރީން ނުވަތަ ކައުންސިލުން ކަށަވަރު ކުރުމަށް ގެންދަންވާނެއެވެ.

(ނ) ރަށް ތަރައްޤީ ކުރުމުގެ އިންތިޒާމު މިނިސްޓްރީން ނުވަތަ ކައުންސިލުން ހަމަޖެއްސުމުން، މިނިސްޓްރީ ކުރުމަށް ހިނގާ ހުރިހާ ޚަރަދެއް ހަމަޖެއްސުމަކީ ފަރާތަށް ޑިވެލޮޕަރ ޕާޓީއާ ނުވަތަ ކުއްޔަށް ހިފާފައިވާ ފަރާތުގެ މަސްއޫލިއްޔަތެކެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ޚަރަދު ހަމަޖެއްސައިދޭނީ މިނިސްޓްރީގެ ދަފްތަރުކުރުމުގައި ބެލެވޭނީ، އަންނަނިވި ދަފްތަރުތަކެވެ.

(1) ވަރުވާއަށް ލީޒަށްދީފައިވާ ފަޅުރަށްރަށް ތަރައްޤީ ކުރުމަށް އާންމުކޮށް ކުރާ ޚަރަދުގެ ގޮތުގައި އަހަރަކު 1 (އެކެއް) ދަފްތަރު؛

(2) ކުއްޔަށް ދީފައިވާ ފަޅުރަށްރަށް ތަރައްޤީ ކުރުމަށް އާންމުކޮށް ކުރާ ޚަރަދުގެ ގޮތުގައި އަހަރަކު 2 (ދޭއް) ދަފްތަރު؛

(3) ރަށުގެ އިންވެސްޓްމަންޓް ބަލަހައްޓާ ކުރުމުގެ ބޭނުމަށް ނުވަތަ ފިނޭންސްކުރުމުގެ ބޭނުމަށް ކުރަންޖެހޭ ތަރައްޤީގެ ދަފްތަރެއް؛

(4) ރަށް ކުއްޔަށް ދިނުމުގެ އެއްބަސްވުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކޮންމެ ތަރައްޤީގެ ދަފްތަރެއް.

(ބ) މިނިސްޓްރީން ކުއްޔަށްދޭ ނުވަތަ ވަރުވާއަށް ދޫކުރާ ފަޅުރަށްރަށް، އަތޮޅު ކައުންސިލާއެކު ވާ އެއްބަސްވުމެއްގެ ދަށުން، އެ ފަރާތުން ތަރައްޤީކުރާނަމަ ތަރައްޤީ ކުރުމަށް، މި ގަވާއިދު ހުރަހެއް ނާޅައެވެ.

އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ދޫނުކޮށް ހުންނަ ފަޅުރަށްރަށް

44. (ހ) މި ގަވާއިދުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަޅުރަށްރަށުގެ ތެރެއިން އެއްވެސް ފަޅުރަށެއް ވަރުވާއަށް ދޫކޮށްފައި ނުވާ ނުވަތަ ކުއްޔަށް ދޫކޮށްފައި ނުވާ ފަޅުރަށްރަށް ވަރުވާއަށް ދެވެންދެން ނުވަތަ ކުއްޔަށް ދެވެންދެން، އެ ރަށެއް ނިސްބަތްވާ އަތޮޅު ކައުންސިލާ އެ ރަށެއް ހަވާލުކުރުމުގެ އިޖުރާއަތު މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ. މިގޮތުން ރަށެއް ހަވާލުކުރަންވާނީ، ދެ ފަރާތުގެ ދެމެދުގައިވާ އެއްބަސްވުމެއްގެ ދަށުންނެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އަތޮޅު ކައުންސިލާ ހަވާލުކުރާ ފެރީޓަރމިނަލް ބެލެހެއްޓުމަށް، ސިޓީ ކައުންސިލަކާ ނުވަތަ ރަށު ކައުންސިލަކާ ހަވާލުކުރަންވާނީ މިނިސްޓްރީގެ ހުއްދަ ލިބުމުން ކޮންމެހެން، ދެ ފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ވެވޭ އެއްބަސްވުމެއްގެ ދަށުންނެވެ. އަދި މި އެއްބަސްވުމަކީ، މިނިސްޓްރީން ހުއްދަ ދީފައިވާ އެއްބަސްވުމަކަށް ވާންޖެހޭނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ބެލެހެއްޓުން ހަވާލުކުރުމުގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ޝަރުޠުކުރަންވާނެއެވެ.

(1) ސަރުކާރުން ބޭނުންވެއްޖެ ހިނދެއްގައި، އެ ފެރީޓަރމިނަލް ބެލެހެއްޓުން ހަވާލުކޮށްފައިވާ ކައުންސިލަކުން އެ ތަން ވަކިކޮށް މިނިސްޓްރީއާ ހަވާލުކުރުން؛

(2) މިނިސްޓްރީގެ ހުއްދަ ލިބުމުން ކޮންމެހެން ގެނެވޭ ފެރީޓަރމިނަލްގައި އެއްވެސް އިންވެސްޓްމަންޓެއް ނުކުރުން؛

(3) ފެރީޓަރމިނަލް ބެލެހެއްޓުން ހަވާލުކޮށްފައިވާ ކައުންސިލުގެ ހިސާބުން އެއްވެސް ސަބަބަކާހުރެ އެ ތަން ވަކިކުރަންޖެހިއްޖެ ހާލަތެއްގައި ވެސް، އަދި ފެރީޓަރމިނަލްގައި އިންވެސްޓްމަންޓެއް ކޮށްފައި ވިނަމަވެސް، އެ އިންވެސްޓްމަންޓަށް ބަދަލެއް ދޭން ނުޖެހުން.

(ރ) ފެރީޓަރމިނަލް ހަވާލުކުރުމުގެ އެއްބަސްވުމާ ޚިލާފު ނުވާގައި ހިނދަކު، ފެރީޓަރމިނަލް ބެލެހެއްޓުމާ ހަވާލުވެފައިވާ ކައުންސިލަކުން ބޭނުންވާނަމަ، އެ ކައުންސިލްތައް ނިސްބަތްވާ ރަށުގެ ރައްޔިތުންނަށް ނުވަތަ އެހެން ރައްޔިތުންނަށް، އެ ރަށުން މަންފާ ލިބޭގޮތުގެ ފުރުސަތު ތަނަވަސްކޮށްދިނުމަށް، މި ގަވާއިދު ހުރަހެއް ނާޅައެވެ.

ފުއްޓާއި، ގަލާއި، އަތިރި ނެގުން މަނާވުން

45. މި ގަވާއިދުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެއްވެސް ފެރީޓަރމިނަލްތަކުން ނުވަތަ ފެރީޓަރމިނަލްގެ ފަޅުން ފުއްޓާއި، ގަލާއި، އަތިރި ނެގުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

އިސްތިސްނާ

46. (ހ) ދައުލަތުގެ ބޭނުންތަކަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ތަންތަނާއި ސިވިލް ސަރުކާރުން އުފައްދާ މަސްލަޙަތު ހިންގާ ތަންތަނާއި ސަރުކާރުގެ 100% (ސަތޭކަ އިންސައްތަ) ހިއްސާވާ ކުންފުނިތަކުން އުފައްދާ މުސައްސަސާ ހިންގާ ތަންތަނާއި ރާއްޖެއިން ބޭރުގެ ފަރާތްތަކާއި ސަރުކާރާ ބައިވެރިވެގެން އުފައްދާ މުސައްސަސާ ހިންގާ ތަންތަން ޤާނޫނު ނަންބަރު 98/20 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފަތުރުވެރިކަމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 11 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުން އިސްތިސްނާކޮށް ތަންތަން ހަވާލުކުރުމުގައި

މިނިސްޓްރީއާއި އެ ފަރާތަކާ ދެމެދުގައި ވާ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ރަށް ހަވާލުކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ދޫކުރާ ރަށަކާ ގުޅިގެން އަންނަނިވި ކަންކަމުގައި ޝަރުތުކުރެވޭނެއެވެ.

(1) ރަށް ސަބްލީސް ކުރުން؛

(2) ރަށުގައި ކުރާ އިންވެސްޓްމަންޓް ވިއްކައިލުން؛

(3) ރަށް ހިފާ ކުންފުނީގެ ހިއްސާ ބަދަލުކުރުން.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހަވާލުކޮށްފައިވާ ރަށްރަށުގެ ކުއްޔާ ގުޅޭގޮތުން އަންނަނިވި ގޮތުގެ މަތިން އަމަލުކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު މިނިސްޓަރަށް ލިބިގެންވާނެއެވެ.

(1) އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތަށް ކުލި ނުނެގުން؛

(2) މިނިސްޓަރު ކަނޑައަޅާ މުއްދަތަކަށް ރަށުގެ ކުލީގެ މުއްދަތަށް ގްރޭސް ޕީރިއަޑެއް ކަނޑައެޅުން؛

(3) އެއްބަސްވުމުގެ ކުލީގެ މިންވަރު، މި ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މިންވަރަށްވުރެ ދަށްކޮށް ނެގުން.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން މިނިސްޓަރު ވަކި ގޮތެއް ނިންމުމުގެ ކުރިން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އޮފީހުގެ އިޤްތިޞާދީ ކައުންސިލްގެ ލަފާ ލިޔުމުން މިނިސްޓަރު ހޯދަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި ގަވާއިދަށް އަމަލުކުރަން ފަށާ ދުވަހުގެ ކުރިން ވެފައިވާ އެއްބަސްވުންތަކަށް، މި މާއްދާގެ (ނ) އިން އިސްތިސްނާވާނެއެވެ.

ގާނޫނާއި ގަވާއިދާ ޚިލާފުވާ ފަރާތްތަކާމެދު ފިޔަވަޅު އެޅުން

47. (ހ) ފަޅުރަށެއް ވަރުވާއަށް ލިބިފައިވާ ފަރާތަކުން، ނުވަތަ ފަޅުރަށެއް ކުއްޔަށް ހިފައިފައިވާ ފަރާތަކުން ނުވަތަ އެހެން ފަރާތަކުން ހިންގަވައިސް، ޤާނޫނު ނަންބަރު 20/98 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފަޅުރަށްރަށާބެހޭ ޤާނޫނު) ގައި ނުވަތަ މި ގަވާއިދުގައި ވަކިކަމެއް ވަކިގޮތަކަށް ކުރުމަށް ކަނޑައަޅައިފައިވާ ކަމެއް، އެ ނޫން ގޮތަކަށް ކޮށްފިނަމަ، އެ ކަމުގެ ކުޑަބޮޑުމިނަށް ބަލައި، އެ ފަރާތަކާމެދު، މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 1 ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ އިޚްތިޔާރު، ޤާނޫނު ނަންބަރު 20/98 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފަޅުރަށްރަށާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ

21-5 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީއަށް ނުވަތަ ކައުންސިލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ނ) މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 1 ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުންފުނިތަކުގެ އިތުރުން ވެސް، މި ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެ ނޫން އެއްވެސް ކަމަކާ ޚިލާފުވާ ފަރާތްތަކާމެދު، އެ ކުރި ކަމެއްގެ ކުޑަބޮޑުމިނަށް ބަލައި -/1,000,000 (އެއްމިލިއަން) ރުފިޔާއަށް ވުރެ ބޮޑުނޫން އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާ ކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު މިނިސްޓްރީއަށް ނުވަތަ ކައުންސިލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

މާނަކުރުން 48. މި ގަވާއިދުގައި ތަފްޞީލް ނުވަތަ އިޞްޠިލާޙް ބޭނުންކޮށްފައިވާ ގޮތުން، ކަނޑައެޅިގެން އެހެން މާނައެއް ދޭހަނުވާހައި ހިނދަކު، އަންނަނިވި ލަފުޒުތަކާއި އިބާރާތްތަކަށް ދީފައި މިވަނީ، ތިރީގައިވާ އަކުރުތަކުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ހ) "ޤާނޫނު" ކަމުގައި ބުނެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 20/98 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފަޅުރަށްރަށާބެހޭ ޤާނޫނު) އެވެ.

(ށ) "މިނިސްޓްރީ" ކަމުގައި ބުނެފައި އެވަނީ، ގަސްވެރިކަމުގެ ނުވަތަ ދަނޑުވެރިކަމުގެ ނުވަތަ ގަސްވެރިކަމާއި ދަނޑުވެރިކަމާބެހޭ ސިޔާސަތުތައް ތަންފީޒުކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ހަވާލުކޮށްފައިވާ ސަރުކާރުގެ މިނިސްޓްރީއެވެ.

(ނ) "ކައުންސިލް" ކަމުގައި ބުނެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 7/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނު) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ރަށު ކައުންސިލާއި ސިޓީ ކައުންސިލްތަކުގެ ތެރެއިން އެ ކައުންސިލުގެ އިޚްތިޔާރުގައި ފަޅުރަށްރަށް ހިމެނޭ ކައުންސިލްތަކަށް ނިސްބަތްކޮށްގެނެވެ.

(ރ) "ފަޅުރަށް" ކަމުގައި ބުނެފައި އެވަނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ މީހުން ދިރިއުޅޭ ރަށްރަށުކަމަށް ޤާނޫނީގޮތުން ކަނޑައަޅައިފައިވާ ރަށްރަށް ފިޔަވައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކަނޑުގެ ތޮށިގަނޑުގައި މައްޗަށް އުފެދިފައިވާ، ގަނޑު އަދި/ ނުވަތަ ބުއްގަސް އެކުލެވޭ ކޯރަލް ހިރިފަސް ތަކެތާއި، މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ކަނޑައެޅޭ ފަދަ ސަރަޙައްދު ހިމެނޭ ގޮތަށް، މި ގަވާއިދުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ރަށްރަށެވެ.

(ބ) "ވަރުވާއަށް ލިޔުއްދިނުން" ކަމުގައި ބުނެފައި އެވަނީ، ފަޅުރަށްރަށުގެ ވެރިކަމުގައި ވެރިކަން ބޮޑުވި ބަދަލު ނުގެނެސް، މިނިސްޓްރީއާ ނުވަތަ ކައުންސިލާ ދެމެދު ވެވޭ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ފަޅުރަށް ބެލެހެއްޓުމަށް ހަވާލުކުރުމެވެ.

(ޅ) "ވަރުވާ" ކަމުގައި ބުނެފައި އެވަނީ، ވަރުވާއަށް ރަށެއް ލިޔުއްދިނުމުގެ މުއްދަތުގައި ދައްކާ ފައިސާއަށެވެ.

(ކ) "ދައުލަތުގެ ބޭނުން" ކަމުގައި ބުނެފައި އެވަނީ، ސަރުކާރުން ހިންގާ މަސައްކަތްތަކަށް ނުވަތަ މަޝްރޫއުތަކަށް ނުވަތަ ކަމަކަށް ފަޅުރަށް ބޭނުންކުރުމެވެ.

(އ) "އާންމު ބޭނުން" ކަމުގައި ބުނެފައި އެވަނީ، ފަޅުރަށެއްގައި ކުރަން ހުރަހަގާ މަސައްކަތްތަކަށް ކުރުމުގައި ބޭނުންކުރާ އެޖެންސީތަކާ ސްޕީޑްބޯޓު ހަރުކުރުމާއި ބޭނުންވާ ޖާގަ/ ފާހަނާ ހެދުމަށާއި، ފަޅުގައި ބާއްވަންޖެހޭ ސްޕީޑްބޯޓު ބޭއްވުމަށެވެ.

(ވ) "ކާރިސާ" ކަމުގައި ބުނެފައި އެވަނީ، މުޖުތަމަޢެއްގެ ނުވަތަ ޖަމާޢަތެއްގެ އަމިއްލަ ވަސީލަތްތަކުން ބޭނުންތައް ފުއްދައިގަތުމަށް ނުކުޅެދޭ ގޮތަށް، އެ ބައިއެއްގެ އިންސާނީ ކުރިއެރުމަށާއި ނުރައްކަލާއި، މާއްދީ ވަސީލަތްތަކަށާއި، އިޤުތިޞާދީ ވަސީލަތްތަކަށާއި، ތިމާވެށްޓަށް ގެއްލުންވާ، އަދި ދިރިއުޅުމަށް ހުރަސްއެޅޭފަދަ ބޮޑު ހާދިސާތަކެވެ.

(މ) "ކުންފުނި" ކަމުގައި ބުނެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/96 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކުންފުނިތަކާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރީކުރެވިފައިވާ ކުންފުނިތަކެވެ.

(ފ) "ޕާޓްނަރޝިޕް" ކަމުގައި ބުނެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2011 (ޕާޓްނަރޝިޕްގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރީކުރެވިފައިވާ ޕާޓްނަރޝިޕްތަކެވެ.

(ދ) "ޖަމްޢިއްޔާ" ކަމުގައި ބުނެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 1/2003 (ޖަމްޢިއްޔާތަކާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރީކުރެވިފައިވާ ޖަމްޢިއްޔާތަކެވެ.

(ތ) "ކޯޕަރޭޓިވް ސޮސައިޓީ" ކަމުގައި ބުނެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2007 (ކޯޕަރޭޓިވް ސޮސައިޓީގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރީކުރެވިފައިވާ ކޯޕަރޭޓިވް ސޮސައިޓީތަކެވެ.

(ލ) "މައުނަވީ ޝަރީކަ" ކަމުގައި ބުނެފައި އެވަނީ، ކާބަފައިންގެ ފަރާތުން ވާރުތަވެފައިވާ، ތަރިކަޔާ ގުޅިފައިވާ ސަރުކާރުގެ ދަށުގައިވާ އެ ނޫން ފަރާތް ގޮތުގައި

ރައްކާއުތެރިކޮށް ބަލަހައްޓަންޖެހޭ އިމާރާތްތަކާއި، އާސާރުތަކާއި، ތަންތަނާއި އެއްޗިއްސަށެވެ.

(ރ) "ބޮޑު ގަހެއް" ކަމުގައި ބެލެވޭނީ އެގަސް، މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓް، ކްލައިމެޓް ޗޭންޖް އެންޑް ޓެކްނޮލޮޖީން 4 ޖޫން 2022 ގައި ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރައްވާ ގަވާއިދު ނަންބަރު 2022/R-92 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރަށްތަކުގެ ފެހިކަމާއި ގަސްކަށަ ހިމާޔަތްކުރުމާއި ބެލެހެއްޓުމުގެ ގަވާއިދު) ގައި "ބޮޑު ގަހެއް" ކަމުގައި ބަލާ މިންގަނޑަށް ފެތޭ ގަސްގަހަށެވެ.

ގަވާއިދަށް ޢަމަލުކުރުން

49. މި ގަވާއިދަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާނީ، ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި މި ގަވާއިދު ޝާއިޢުކުރާ ދުވަހުން ފެށިގެންނެވެ.

އުވައިލެވޭ ގަވާއިދު

50. (ހ) މި ގަވާއިދަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުމާއެކު، 2020 އޮކްޓޫބަރު 6 ވަނަ ދުވަހު ޢަމަލުކުރަން ފެށި ގަވާއިދު ނަންބަރު 2020/R-95 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފެހިތަންތަނާބެހޭ ގަވާއިދު) އާއި، އެ ގަވާއިދަށް ގެނެސްފައިވާ އެންމެހައި އިސްލާހުތައް ބާޠިލުވީއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެބުނެ ބާޠިލްކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، މި ގަވާއިދަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން ޢަމަލުކުރަމުން ގެންދިޔަ ގަވާއިދުގެ ދަށުން ނުވަތަ އެބުނު ގަވާއިދުއްގެ ދަށުން ވަރުވާއަށް ލިބިދީފައިވާ ނުވަތަ ކުއްޔަށް ދޫކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކުގެ އެއްބަސްވުންތައް ސައްޙަކަމުގައި ދެމިއޮންނާނެއެވެ.

ޖަދުވަލު 1

ކުށްތަކާއި އަދަބާއި ޖޫރިމަނާ

#	ކުށްތައް	އަދަބު / ޖޫރިމަނާގެ އަދަދު	ކުށް ތަކުރާރުވާ ހާލަތުގައި ކަނޑައަޅާނެ އަދަބު / ޖޫރިމަނާ
1.	ވަރުވާއަކަށް ލިބިދީފައިވާ ފަޅުރަށެއް، އެ ރަށެއް ލިބިގެންއުޅޭ ފަރާތުން ވަރުވާއަކަށް ލިބިދީފައިވާ ފަޅުރަށް ދެވަނަ ފަރާތަކަށް ލިބިދިނުން ނުވަތަ ކުއްޔަށް ދިނުން ނުވަތަ ވަރުވާގެ އެއްބަސްވުމުގެ ޝަރުޠުތަކާ އިލްތިޒާމުވެގެން އެހެން ފަރާތަކަށް ބަދަލުކުރުން.	ރަށް ވަރުވާއަށް ލިބިދީފައިވާ ފަރާތް -/100,000 (އެއްލައްކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާ ކުރުން.	ކުށް ތަކުރާރުވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު، އޭގެ ކުރިން ކޮށްފައިވާ ޖޫރިމަނާއަށް -/100,000 (އެއްލައްކަ) ރުފިޔާ އިތުރުކުރުން.
2.	މި ގަވާއިދުގެ 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހުއްދަ ނުހޯދައި ވަރުވާއަށް ދޫކޮށްފައިވާ ރަށްރަށުގައި މަސައްކަތްކުރުން.	ރަށް ވަރުވާއަށް ލިބިދީފައިވާ ފަރާތް -/50,000 (ފަންސާސްހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާ ކުރުން.	ކުށް ތަކުރާރުވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު، އޭގެ ކުރިން ކޮށްފައިވާ ޖޫރިމަނާއަށް -/50,000 (ފަންސާސްހާސް) ރުފިޔާ އިތުރުކުރުން.
3.	ކުއްޔަށް ދީފައިވާ ފަޅުރަށެއް، އެ ރަށް ކުއްޔަށް ނަގައިގެން އުޅޭ ފަރާތުން އެހެން ފަރާތަކަށް ކުއްޔަށް ދިނުން.	ރަށް ކުއްޔަށް ހިފައިގެންއުޅޭ ފަރާތް -/500,000 (ފަސްލައްކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާ ކުރުން.	ކުށް ތަކުރާރުވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު، އޭގެ ކުރިން ކޮށްފައިވާ ޖޫރިމަނާއަށް -/250,000 (ދެލައްކަ ފަންސާސްހާސް) ރުފިޔާ އިތުރުކުރުން.
4.	މިނިސްޓްރީގެ ހުއްދަ ލިބުމުން ނުލައި އިންވެސްޓްމަންޓް އެހެން ފަރާތަކަށް ބަދަލުކުރުން ނުވަތަ ވިއްކައިލުން.	ރަށް ކުއްޔަށް ހިފައިގެންއުޅޭ ފަރާތް -/500,000 (ފަސްލައްކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާ ކުރުން.	ކުށް ތަކުރާރުވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު، އޭގެ ކުރިން ކޮށްފައިވާ ޖޫރިމަނާއަށް -/250,000 (ދެލައްކަ ފަންސާސްހާސް) ރުފިޔާ އިތުރުކުރުން.
5.	މިނިސްޓްރީގެ ހުއްދަ ލިބުމުން ނުލައި މެނޭޖްމަންޓް ކޮންޓްރޯލް ގެއްލުން.	ރަށް ކުއްޔަށް ހިފައިގެންއުޅޭ ފަރާތް -/500,000 (ފަސްލައްކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާ ކުރުން.	ކުށް ތަކުރާރުވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު، އޭގެ ކުރިން ކޮށްފައިވާ ޖޫރިމަނާއަށް -/250,000 (ދެލައްކަ ފަންސާސްހާސް) ރުފިޔާ އިތުރުކުރުން.

.6	މި ގަވާއިދުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލާ އެއްގޮތަށް ރަށް އިންޝުއަރ ނުކުރުން.	ރަށް އިންޝުއަރ ނުކޮށް ފާއިތުވާ ކޮންމެ އަހަރަކަށް، ރަށް ކުއްޔަށް ހިފައިގެންއުޅޭ ފަރާތް 50,000/- (ފަންސާސްހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާ ކުރުން.	ކުށް ތަކުރާރުވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު، އަދި ކުރިން ކޮށްފައިވާ ޖޫރިމަނާއަށް 50,000/- (ފަންސާސްހާސް) ރުފިޔާ އިތުރުކުރުން.
.7	މިނިސްޓްރީގެ ހުއްދަ ލިޔުމުން ނުލައި ރަށް ބޮޑު ކުރުން ނުވަތަ ކުޑަ ކުރުން.	ރަށް ކުއްޔަށް ހިފައިގެންއުޅޭ ފަރާތް 500,000/- (ފަސްލައްކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާ ކުރުން.	ކުށް ތަކުރާރުވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު، އަދި ކުރިން ކޮށްފައިވާ ޖޫރިމަނާއަށް 250,000/- (ދެލައްކަ ފަންސާސް ހާސް) ރުފިޔާ އިތުރުކުރުން.
.8	ފަތުރުވެރިއަކު ރަށުގެ ބައެއްގެ ގޮތުގައި ދޫކުރާ ފަރުގެ ސަރަހައްދުގައި މިނިސްޓްރީގެ ހުއްދަނުލައި އެއްވެސް މަސައްކަތެއް ކުރުން.	ރަށް ކުއްޔަށް ހިފައިފައިވާ ފަރާތް 100,000/- (އެއްލައްކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާ ކުރުން.	ކުށް ތަކުރާރުވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު، ރަށް ކުއްޔަށް ހިފައިފައިވާ ފަރާތް 50,000/- (ފަންސާސްހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާ ކުރުން.
.9	ކުއްޔަށް ދޫކޮށްފައިވާ ފަތުރުވެރިކަން މޮނިޓަރ ކުރުމަށް ކުއްޔަށް ހިފައިފައިވާ ފަރާތުން އެއްބާރުލުން ނުދިނުން.	ރަށް ކުއްޔަށް ހިފައިފައިވާ ފަރާތް 20,000/- (ވިހިހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާ ކުރުން.	ކުށް ތަކުރާރުވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު އަދި ކުރިން ކޮށްފައިވާ ޖޫރިމަނާއަށް 20,000/- (ވިހިހާސް) ރުފިޔާ އިތުރުކުރުން.
.10	ވަރުވާއަށް ދިރިއުޅުމާ ރަކާތް ނުވަތަ ކުއްޔަށް ދިރުވާ ރަރަކާތް ނުވަތަ އެއްވެސް ފަރުރަރަކާތް ލިޔުމުން ހުއްދަ ނުލައި އެޅުން.	ހުއްދަ ނުލައި ފަތުރުވެރިކަން އަދި ކޮންމެ ފަހަރަކަށް 5,000/- (ފަސްހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާ ކުރުން.	ކުށް ތަކުރާރުވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު، ފަތުރުވެރިން އަދި ފަހަރެއްގެ ޖޫރިމަނާއަށް 5,000/- (ފަސްހާސް) ރުފިޔާ އިތުރުކުރުން.
.11	35 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަތުރުވެރިއެއްގެ ސަރަހައްދުން ގާއި، ވެއްޔާއި ހިލަ ނެގުން.	ކުށްކުރި ފަރާތް 100,000/- (އެއްލައްކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާ ކުރުން.	ކުށް ތަކުރާރުވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު، އަދި ކުރިން ކޮށްފައިވާ ޖޫރިމަނާއަށް 50,000/- (ފަންސާސްހާސް) ރުފިޔާ އިތުރުކުރުން.

12.	35 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަޅުރަށެއްގެ ކުޅި، ފާ، ޗަސްބިމާއި، ހިމާޔަތްކޮށްފައިވާ ސަރަޙައްދާ ގުޅޭގޮތުން މި ގަވާއިދުގެ 45 ވަނަ މާއްދާގެ (ސ) އާ ޚިލާފުވުން.	ރަށް ކުއްޔަށް ހިފައިގެންއުޅޭ ފަރާތް 500,000/- (ފަސްލައްކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާ ކުރުން.	ކުށް ތަކުރާރުވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު، އޭގެ ކުރިން ކޮށްފައިވާ ޖޫރިމަނާއަށް 250,000/- (ދެލައްކަ ފަންސާސް ހާސް) ރުފިޔާ އިތުރުކުރުން.
13.	35 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަޅުރަށްރަށުން ރުއްގަސް ކެނޑުމާއި ނެގުން.	ކުންފުނި ފަރާތް 100,000/- (އެއްލައްކަ) ރުފިޔާއާއި، އޭގެ އިތުރުން ނެގި ނުވަތަ ކެނޑި ކޮންމެ ރުކަކަށް 5,000/- (ފަސްހާސް) ރުފިޔާއާއި، ނެގި ނުވަތަ ކެނޑި ކޮންމެ ގަހަކަށް 3,000/- (ތިންހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާ ކުރުން.	ކުށް ތަކުރާރުވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު، އޭގެ ކުރިން ކޮށްފައިވާ ޖޫރިމަނާއަށް 100,000/- (އެއްލައްކަ) ރުފިޔާ އިތުރުކުރުން.
14.	ފަޅުރަށްރަށުގެ ތިމާވެށްޓާއި، މަޢުނަވީ ތަރިކައަށް ގެއްލުންދިނުން.	ކުންފުނި ފަރާތް 500,000/- (ފަސްލައްކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާ ކުރުން.	ކުށް ތަކުރާރުވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު، އޭގެ ކުރިން ކޮށްފައިވާ ޖޫރިމަނާއަށް 250,000/- (ދެލައްކަ ފަންސާސް ހާސް) ރުފިޔާ އިތުރުކުރުން.